

DIRVA

Lietuvos
nacionalinė
M. Mažvydo
biblioteka

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103. TELEPHONE: 431-6344

LIV.

Rugsėjis — September 5, 1969 Nr. 70

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

PRIEŠ 30 METŲ...

PRASIDĖJO DIDŽIAUSIAS BLEFAS IR II PAS. KARAS

New York Times'o James Reston neseniai džiaugėsi atostogų metu. Girdi, kai visi didieji valstybės vyrai atostogauja, pasitaiko mažiau krizių. Ergo, atostogų laiką reiktų prail-

ŠVENTAS KAZIMIERAS SUGRĮŽO!

Lietuvos Pasiuntinys prie Vatikano praneša:

"Kulto kongregacijos oficialiu nutarimu, Lietuvos patronas vėl priskirtas Lietuvai ir dar svarbiau, jo vardas išimtas iš lenkų šventųjų tarpo".

Šiuo dideliu laimėjimu besidžiaugiant ir besidalinant su Dirvos skaitytojais, tenka atiduoti skaitytojams užtarnautą padėką.

Nesiimame spėlioti, ar be jų pagalbos tas reikalas būtų išviso pajudėjęs, tačiau jo sklandesniams ir spartesniams išrišimui viešojo nuomonės be abejo daug prisidėjo.

Iš kitos pusės tenka pasidžiaugti Lietuvos Pasiuntinys Vatikane sekminga veikla ir Eltos korespondento Italijoje nepaprasta energija, jo atvirai ir drąsiai italų kalba ištartas žodis padarė Romoje nemaža įspūdžio.

Lygiagrečiai mūsų Lietuviška dvasiškija, kiek teko patirti irgi smarkiai pasidarbavo jai prieinamais keliais. Jos veikla ir patangos nušviesti susidariusią visuomenėje padėtį dėl kažkieno raštinėje padarytos klaidos, yra nemažiau vertingos ir vertos pagyrimo.

Padėka priklauso taip pat ir lietuviškiems laikraščiams, žinoma, ant kiek ir kuris rado reikalo prisidėti.

Dalinant visiems padėkas tokiu nekasdienišku ir mums lietuviams pasididžiutinu atveju, kai pats Bažnyčios Vyriausias Vadovas teikėsi pakeisti savo ankstesnį mums nepalankų sprendimą, Dirva gali didžiuliuoti, kad ji buvo pirmoji iškėlus viešumon tą pagrindinės svarbos klausimą.

Padėka priklauso ir mūsų bendradarbiui Kalifornijoje Česlovui Gedgaudui, kuris su savo straipsniu "Dangaus DP" sukėlė susidomėjimą ir paragino skaitytojus rašyti šventajam Sostui ir Lietuvos pasiuntinybei protesto laiškus.

Dabar, Vatikanui pakeitus sprendimą, vertėtų už tą laimėjimą padėkoti. (d)

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

ginti... Tai labai 'paviršutinė' išvada. Deja, atitrūkimas nuo bėgamyjų reikalų dar nepašalina krizių priežasčių ir atidėliojimas reikalingų sprendimų jas tik paaština.

Pasaulis tai dar kartą patyrė prieš 30 metų prasidėjus antrajam pasauliniam karui, taip smarkiai pakeitusiam Europą ir mus nuskriaudusiam. Pagoda gal tik tokia, kad ne mes vieni buvome nekaltos aukos. Kare, kuriame vienaip ar kitaip dalyvavo 53 valstybės žuvo 55.293.500 žmonių: 7,35 mil. vokiečių, 6 milijonai Lenkijos piliečių, 20.000.000 sovietų piliečių, 320.000 amerikiečių, pusė milijono prancūzų, 390.000 anglų, 485.000 Jugoslavijos piliečių...

Per Vokietijos miestų bombardavimus papildomai žuvo 570.000 vokiečių ir Vokietijos koncentracijos stovyklose pagreitintą mirtį sukiko 5,7 milijonai žmonių.

Pikčiausia, kad dalies tų nuostolių būtų buvę galima išvengti, jei Prancūzijos ir D. Britanijos priešakyje stovėtų kiek daugiau energingi žmonės, o ne amžini atostogautojai. Teigiama, kad su trupučiu energijos būtų buvę galima išvengti I-jo pasaulinio karo. To paties būtų galima pasiekti ir antro pasaulinio karo atveju. Dar daugiau. Ir tam prasidėjus, jo rezultatai būtų galėję būti visai kitoki. Vienas iš Hitlerio generolų Jodl tai aiškiai pasakė pokaro: "Wenn wir nicht schon im Jahre 1939 zu-

sammengebrochen sind, so kommt das nur daher, dass die... französischen und englischen Divisionen im Westen sich voellig untartig vehielten" (Jei mes nekapituliuavome 1939 metais, tai tik dėlto, kad... prancūzų ir anglų divizijos visai nepajudėjo).

Mat, tuo laiku kai Hitleris visą savo geriausią kariuomenę metė su-triuškinti Lenkiją, Vokietijos Vakarų sieną saugojo 900.000 karių, dauguma I-jo karo veteranų ir naujokų, nepaleidusių nė vieno šūvio. Prieš tas pajėgas stovėjo virš 4.000.000 prancūzų karių su 35.000 karininkų (vokiečiai neturėjo nė 10.000). Prancūzai turėjo 16.350 artilerijos pabūklų, 2946 tankus, 440 bombonešius ir 734 naikintuvus. Prieš tą jėgą vokiečiai jokių būdu nebūtų galėję išsilaikyti 1939 m. rudenį. Jei tik ji pajudėtų...

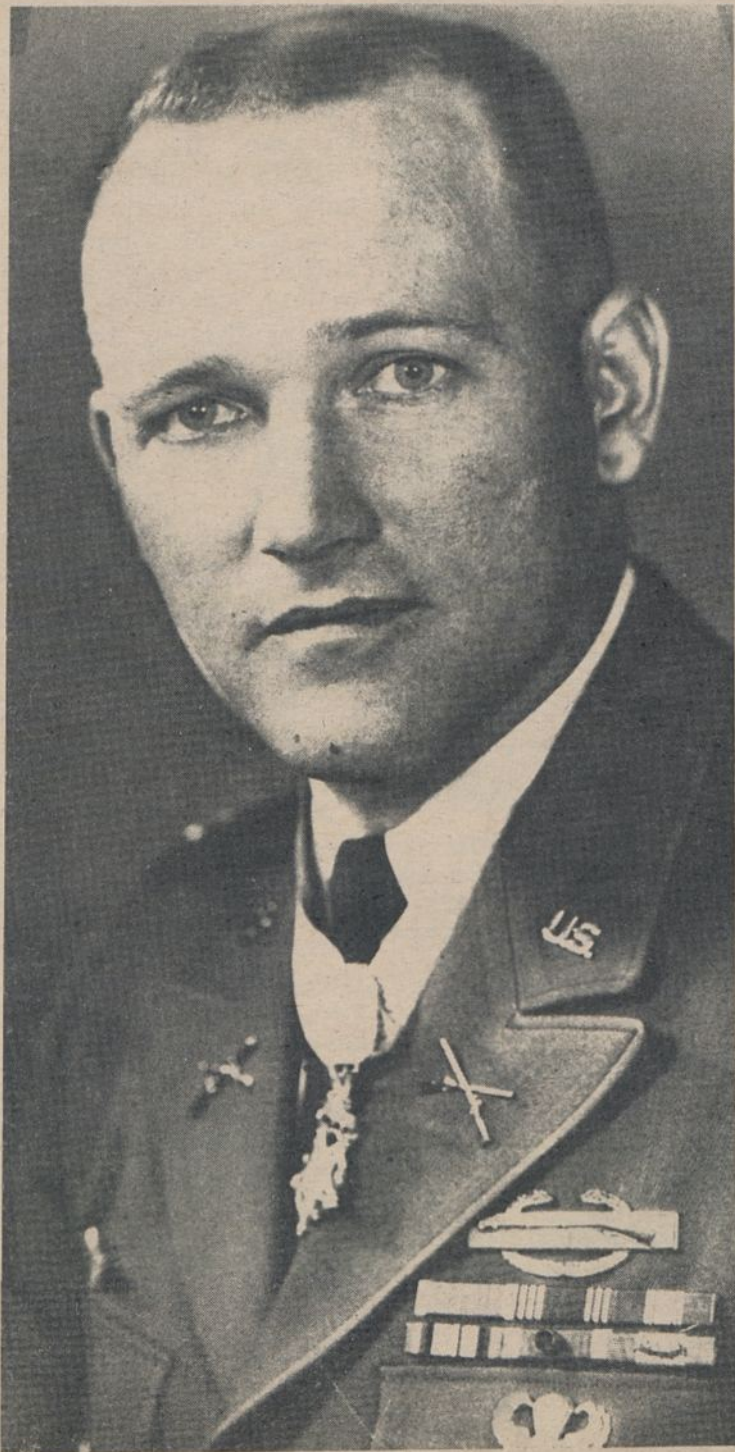
Vokiečių generalinio štabo karininkai dabar aiškina, kad jiems plaukai atsistodavo ant galvos, kai jie pradėdavo svarstyti tą galimybę. Vokiečiai tuo laiku Vakarų fronte turėjo tik 49 tankus! Tiesa, vokiečiai tuo laiku turėjo pačią galingiausią aviaciją, tačiau ji toli gražu nebuvo tokia pranaši, kaip atrodė iš pradžių. Skaičiumi ji buvo maždaug lygi jungtinei Prancūzijos, Anglijos ir Lenkijos aviacijai, bet karo pradžioje ji buvo sukoncentruota pulki tik Lenkiją. Tokiu būdu Prancūzijos ir Anglijos lėktuvai turėjo laisvas rankas Vakarų Vokietijoje, tačiau ta proga nepasinaudojo.

(Nukelta į 2 psl.)

NAUJASIS PASAULIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SĄJUNGOS PIRMININKAS

Dr. Vaclovas Paprockas Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos suvažiavime Toronte buvo išrinktas naujuoju Sąjungos pirmininku. Plačiau apie suvažiavimą bus kitame numeryje.

Majoras Roger H.C. Donlon, atstovavęs JAV Prezidentą Nixoną Amerikos Lietuvių Kongrese Detroit, yra atsižymėjęs Vietnamo kare ir apdovanotas aukščiausiais ordinais, jų tarpe ir Kongreso Medalio.

SĖKMINGAS ALT KONGRESAS

Amerikos Lietuvių Tarybos kongresas, įvykęs Detroito rugp. 30-31 d., septintas nuo 1940 m. rugp. 10 d. Pittsburghe, sutapo su ALT 29 metų įsteigimo sukaktimi.

Šiame kongrese dalyvavo jau tik du ALT įsteigėjai, buvęs Draugo redaktorius L. Šimutis, išrinktas 1940 m. pirmutiniu pirmininku, ir Kazys S. Karpius, buvęs Dirvos redaktorius, pirmasis ALT sekretorius.

Tų pat metų spalio 15-16 d. Washingtone įvyksime antrame ALT posėdyje, kurio metu prezidentas Roosevelt priėmė lietuvių delegaciją, jiedu dalyvavo įteikime prezidentui deklaracijos Lietuvos likimo klausimu. Čia dalyvavo keli kiti tos audiencijos pasprezidentą dar gyvi veikėjai.

Kongrese dalyvavo keletas dvasiškių iš kitur greta vietinių, jų tarpe du vyskupai -- Vincencas Brizgys ir naujas vyskupas Antanas Deksnys. Šis pasistengė atskristi į kongresą, nenorėdamas nutraukti ryšių su Amerikos lietuviams, nors jis tik prieš keletą savaičių buvo persikėlęs į Europą. Dalyvavo ir evangelikų liuteronų kunigas Jonas Paupe-ras.

Kongresą atidarant invokaciją pravėdė vysk.

V. Brizgys.

Vysk. A. Deksnys vadovavo invokacijai iškilmingame posėdyje antrą dieną, kongresą baigiant.

Kun. Jonas Paupe-ras atliko invokaciją kongreso vakarienės pradžioje -- tai gražus sutarimas ir pasidalinimas darbu tokioje organizacijoje kur reikalingas visų lietuvių vienin-gumas ir vienas kitopagerbimas.

Tarp stambių veikėjų ir organizacijų vadų dalyvavo generalinis konsulas iš Chicagos dr. Petras Daužvardis; VLIK pirmininkas dr. J.K. Valiūnas, LLK pirmininkas Vaclovas Sidzikauskas; seniausios organizacijos Susivienijimo Lietuvių Amerikoje prezidentas Paulius P. Dargis; BALF garbės pirm. dr. prel. J.B. Končius; JAV LB tarybos prezidentas pirmininkas dr. Petras Vileišis, Lietuvių Žurnalistų Sąjungos pirmininkas Vytautas Alan-tas; Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas Teodoras Blinstrubas; Lietuvių Atgimimo Sąjūdžio vyr. valdybos pirmininkas Jonas Virbalis, A.S. Trečiokas Dr. S. Biežis, Vincas T. Kvetkas, inž. Jonas Jurkūnas, adv. S. Bredes ir daugiau kitų kurių vardai bus paminėti to-

liau sąryšyje su paskiromis kongreso eigos pareigomis.

Dalyvavo per 300 su kongresu susijusių dalyvių, apie 260 delegatų su įgaliojimais, kiti buvo kongreso rengėjai, komisijų nariai ir programos artistai.

Į posėdžius abi dienas atsilankė po apie 100 svečių -- daugiausia vietiniai.

Bendrai apibūdinant, kongresas buvo jausus, draugingas, apie ką dažnai dalyviai vienas kitam užsiminė.

Prie pasisekimo daug prisidėjo Detroito Organizacijų Centro veikėjai: pirm. Kazys Veikutis, Galina Gobienė, Petras Januška, Vacys Lelis, St. Kaunelienė, Feliksas Motuzas, Petras Pagojus, Elzbieta Paurazienė, Antanas Sukauskas, Rimas Sukauskas, Saulius Šimoliūnas, Stasys Šližys, Jonas Švoba.

SEIMO PIRMA DIENA

Dienos darbą pradėjo rengėjų komiteto pirmininkas Kazys Veikutis, pakviesdamas ALT centro pirmininką inž. Eugenijų Bartkų kongresą atidaryti. Pradėta su Amerikos ir Lietuvos himnais, kuriuos giedojo solistė Aldona Stempuzienė.

Po vysk. V. Brizgio invokacijos, pirm. E. Bartkus pakvietė Leoną Barauską pasakyti pritaikintas eiles paminėjimui mirusių ALT veikėjų, kurių sekė eilė nuo ankstyvesnių iki Juozo Bačiūno ir keleto kitų po jo.

Į prezidiumą buvo pakviesti pirmiminku Vytautas Abraitis, dr. Petras Vileišis, A. Marcinkevičius, p. Količienė, R. Staniūnas, dr. K. Karvelis; į sekretoriatą -- Jonas Jonynas, Marija Sims, Vilija Baukytė, Liūdas Jaras.

Pirmininkas V. Abraitis įjudino kongresą į darbą savo inspiruojančia kalba, toliau perstatydamas dalyvaujančius numatytus žymius asmenis kongresą sveikinti.

Pirmutinis sveikino Lietuvos generalinis konsulas Chicagoje dr. P. Daužvardis visos diplomatinės vardu. Po jo -- dr. J.K. Valiūnas, V. Sidzikauskas, dr. Petras Vileišis; toliau BALF reikalų vedėjas kun. P. Greiščiūnas ir pagaliau retas atstovas Jonas Jonynas, 1917 metų dalyvis Rusijos lietuvių Petrapilio suvažiavime.

Toliau sekė sveikiniai Michigano gubernatoriaus atstovo, miesto tarybos narės ukrainiečių kilmės, kuri plačiai susipažinus su savo tautos kova už laisvę iš po to paties tirono jungo, turėjo daug ką pasakyti ir lietuviams.

Viršminėtų lietuvių kalbos buvo daugiau žadinančios dirbti, aukotis lietuvių tautos teisių atkovojimui ir raginimai

(Nukelta į 4 psl.)

Lilija Šukytė, Metropolitan Operos solistė, po sėkmingų gastrolių Vokietijoje grįžo į New Yorką, kur rugsėjo 14 d. Town Hall salėje duos savo dainų recitalą. Jį rengia "Laisvės žiburio" radijas. Pažymėtina, kad sekančiame sezone Metropolitan Opera pakvietė L. Šukytę dainuoti pagrindinį Gretel vaidmenį Humperdinck'o operoje "Hansel und Gretel".

Lilijos Šukytės koncertas New Yorke

Žmogus pradeda įaugti į vienokią ar kitokią kultūrą nuo pat pirmųjų dienų, todėl kultūros pamatai žmogui visuomet yra tikrai tautiniai ir tikrai ant tautinės kultūros pamatų galima kurti kultūrinės vertybes, kurios gali būti reikšmingos ir visiems žmonėms ir visoms tautoms.

Juod ilgiau žmogus auga ir bręsta vienoje žemėje, juo giliau jie įauga į tą kultūrą ir dėl to ji tampa sava, su istorija, nes ji vyksta laiko tekme. Kitaip sakant, kultūra tai yra pėdsakai, kuriuos žmogus palieka pasaulyje po savęs, juos pakeisdamas, praturtindamas.

Dalis mūsų jaunimo yra gimę Lietuvoje ir ten baigę pradžios ir vidurinę mokyklą, yra tvirtai įaugę į savo tėvų kultūrą ir net gamtinę aplinką. Kita dalis gimę už tėvynės ribų, mokslus ėję svetimose mokyklose ir įaugę į svetimą aplinką. Bet, tiek pirmieji, tiek antrieji, jei iš lietuvių tėvų ir savo vaikystę praleidę lietuviškoje šeimoje, savo asmenybės pačiomis gėmėmis bus įaugę į lietuvių tautą ir jos kultūrą.

Šią kartą noriu paminėti iš daugelio viena mūsų jaunosios kartos atsto-

vę, nors gimusių dar Lietuvoje, bet išaugusių jau svietimos kultūros kraštuose, Liliją Šukytę, Metropolitan operos solistę, vos prieš tris metus sužibėjusią Amerikos muzikiniam pasaulyje ir staiga pradėjusią kilti į pirmuosius lyrinio soprano vaidmenis.

Paskutinis iki šiol Lilijos ne eilinis laimėjimas, o tikras triumfas, buvo preitą mėnesį Muencheno valstybinėje operoje, Vokietijoje, kur ji didžiųjų Vakarų Europos laikraščių buvo nepaprastai išgarsinta pabrėžiant, kad Mozarto opera Cosi Fan Tutte yra labai sunki ir Lilija ją pagrindini Fiordiligi vaidmenį atliko puikiai.

-- Lilija kuriam laikui atkviesta Muenchenan, yra didelis valstybinės operos laimėjimas, rašė vienas laikraštis;

-- Lilija yra nepaįdomas laimikis, laimingu būdu ji turi viską Fiordiligi rolę, -- rašė kitas muzikos kritikas.

-- Lietuvoje gimusi, šiaurinė Vokietijoje augusi Lilija Šukytė iš Met Europoje yra didžiai džiuginantis radinys, -- rašė dar kitas.

Ir neįmanoma visų jai skirtų Europoje komplimentų čia išskaičiuoti, o

Dirvos 1969 m. rugpjūčio 13 d. numeryje 64, skyriuje Lietuvių spaudoje pasidairius buvo perspausdintas iš "Lietuviai Amerikos Vakaruose" nr. 7-8 str. "Slapta ir sukurta politika", kuriame inicialais S.A. pasirašęs asmuo apkaltina mane be jokio pagrindo. Nesileisdamas į tų apkaltinimų detales, noriu duoti patikslinimą paaiškindamas, kaip ištikrųjų buvo.

Reikalas liečia JAV LB V-sios Tarybos trečiąją sesiją, įvykusią balandžio mėn. Chicagoje. Aš pats į ją nuvykti negalėjau. Man atstovavo Leonardas Valiukas, Rezoliucijoms Remti Komiteto pirmininkas, kuris tą savaitgalį ten buvo nuvykęs savo reikalais.

JAV Lietuvių Bendruomenės įstatų 34 str. sakoma, jog Taryboje sprendžiamuju balsu dalyvauja: LB Tarybos nariai, Centro valdybos nariai, apygardų pirmininkai arba jų atstovai... Įstatai šiuo atveju apygardos pirmininko nepareigoja atsiųsti vicepirmininkų (jais šiuo metu yra Jonas Čiga ir Antanas Skirius) ar kitų valdybos narių. Bet aš šio reikalo nenutylėjau, palikdamas vien savo nuomonę. Apie tai buvo kalbėta prieš minėtą sesiją.

kiek jų yra gavusi čia pat JAV-se?

O kiek mes Liliją pažįstam, kaimynystėje gyvenančią, kiek kartų gėrėjome jos talentą? Ši kartą, kaip ir visuomet lietuvių talentus pristatom ne mes, o mums svetimieji ir čia pravartu prisiminti mūsų rašytojo Putino žodžius, kad niekas negali sakyti, jog lietuvių tauta nėra davusi didelių talentų ir net genijų. Nelaimė ta, kad lietuvių tauta, gimdydama genijus, nesugebėjo duoti tinkamų aplinkybių jiems lietuviškai prabilti ir jie arba žuvo arba nuėjo svetimiems tarnauti.

Kaip matome, svetimieji pristatė mums Liliją jau tarptautiniu mastu. Ši kartą teks progą ir mums newyorkiečiams lieviams jos talentą gėrėtis rugsėjo 14 dieną, Town Hall salėje, kur ji, nors svetimos žemės keliais išplaukusi į plačiuosius vandenius, bet pusę savo koncerto atliks lietuviškų kūrinių bei liaudies dainų, kuriomis taip žavėjosi garbiausi Europos kūrėjai, kaip Goethe, Lessingas, Lermontovas ir kiti savo kūryboje aukštai keldami garbingą Lietuvos vardą.

Jau trys metai mūsų pašonėje didžiaiame New Yorke Lilija ne tik įgimtu talentu, bet ir dideliu ryžtu bei kruopščiu darbu siekė tų aukštumų ir mes, newyorkiečiai tik pirmą kartą turėsime progos ją išgirsti, rugsėjo 14 d., sekmadienį 2:30 min. p.p., 123 W. 34 St.

E. Čekienė

laiškai Dirvai

NEBUVO JOKIOS POLITIKOS, NEI SUKTOS, NEI SLAPTOS

sią įvykusiame Apygardos valdybos posėdy, ir visi valdybos nariai buvo atsiklausti ar kuris iš jų nenorėtų atstovauti pirmininkui ir dalyvauti Chicagos sesijoje. (Beje, II-sis vicepirmininkas A. Skirius šiame apygardos valdybos posėdy nedalyvavo, pasiaiškindamas esąs užimtas kitais reikalais, bet su juo apie posėdį svarstomus dalykus buvo kalbėta). Nė vienas iš valdybos narių nepanorėjo vykti Chicago. Tada visi valdybos nariai buvo paprašyti paieškoti asmens, kuris vykdamas tam savaitgalį Chicago, galėtų taip pat atstovauti apygardos pirmininkui. Nė vienas iš valdybos narių iki paskutinio momento kitų asmenų man nenurodė. Sesijos išvakarėse sužinojau, kad į Chicago rengiasi važiuoti L. Valiukas, į kurį kreipiausi ir jis sutiko. Mano supratimu, jis buvo kvalifikuotas tam pavedimui atlikti. Jis man sesijoje atstovavo ir grįžęs padarė pranešimą šv. Kazimiero parapijos salėje. Jo kelionei iš apygardos kasos nebuvo išmokėtas nė vienas centas.

Kelionės iš Los Angeles į kitas rytinių valstybių vietas nėra lengvos: sugaištama nemaža laiko ir pareikalauja daug išlaidų. Ieškodamas tinkamų atstovų, niekad nepagalvojau apie jų politinę priklausomybę ar ideologinį nusistatymą. Praeity panašiam reikalui esu kalbinęs B. Gediminą ir Vl. Bakūną. Ir vienam ir kitam atsakius vykti, buvusioje Clevelande sesijoje nebuvau atstovaujamas. Aš nesu nusistatęs prieš sveiką kritiką. Tačiau nepagrįstai kaltinamams ir priekaištams lietuvių spaudoje neturėtų būti vietos.

Ignas Medziukas,
JAV LB Vakarų
Apygardos Pirmininkas.

Prieš 30 metų...

(Atkelta iš 1 psl.)

Karo pradžioje vokiečiai turėjo tik 18 bombonešių, kurie galėtų pasiekti Angliją, numesti savo bombas ir grįžti atgal į savo aerodromus. Su savim jie galėtų pasiimti tik dvi bombas po 250 kg. Iš Hitlerio sumobilizuotų 88 divizijų (2,76 milijonų vyrų) tik 52 buvo pasiruošusios karui. Kitos 36, dvylika divizijų antros bangos (2. Welle), 24 div. trečios bangos, tuvo tik 'bedingt Verwendungsfaehig' -- sąlyginiai panaudotinos. Karui prasidėjus, didysis admirolas Raeder raportavo Hitleriui: "Šiame kare tai, kas jau yra paruošta arba dar turi karinės vertės, gali tik padidinti kaunantis žūti (anstaendig kaempfer untergehen)."

Jei britai mestų savo karo laivyną prasilaužimui į Baltijos jūrą, vokie-

PO PIETŲ KRYŽIUM

VL. RADZEVIČIUS

BARO GASTROLIŲ BELAUKIANT

Kaip teko iš patikimų šaltinių patirti, solistas Stasys Baras yra davęs principinį sutikimą aplankyti Australijos lietuvių ir koncertuoti keturiose kolonijose: Sydnejuj, Melbourne, Canberoje ir Adelaidėje.

Tik Australijoje gyvenant galima suprasti, kaip maloni yra ši žinia daugeliui Australijos lietuvių, kurie puikiai prisimena šį solistą iš Vokietijos laikų ir kurie šiuo metu gardžiuojasi jo plokštelėse įdainuotom arijom.

Tie patys šaltiniai nurodo, kad solistas Stasys Baras sutinka vykti į Australiją šių metų paskutiniame ketvirtyje, arba ateinančių metų pradžioje, būtent, sausio mėnesį ir galėtų išbūti Australijoje tik dvi savaites. Per dvi savaites keturi koncertai! Dainininkui reikės gerai apsisukti ir griežtai laikytis lėktuvių tvarkarašio, nes atstumai tarp atskirų vietovių nėra jau taip maži. Visai suprantama, kad Australijos lietuviai norėtų praleisti su dainininku ilgesnį laiką.

Platesnio masto koncertus Australijoje verta organizuoti vien tik savaitgaliais (šeštadieniais ir sekmadieniais), nes tik tada dauguma lietuvių laisvi ir gali koncertuose dalyvauti.

Australijos lietuvių akimis žiūrint, sausio mėnuo būtų bene pats parankiausias šioms gastrolėms. Tuo laiku dauguma kaip tik turi savo metines atostogas ir todėl į koncertus galėtų atvykti net iš tolimesnių vietų. Patiems organizatoriams tas mėnuo irgi būtų patogesnis, nes duotų daugiau laiko surasti tinkamas koncertui sales. Kiek girdėti, ir Adelaidėje gyvenanti solistė Genė Vasiliauskienė, kuri Stasio Baro pageidavimu, prisijungtų prie koncertinių gastrolių, pageidauja sausio mėnesio: iki metų pabaigos ji apkrauta ankstyvesniais išpareigojimais, apimančiais įvairius meninius pasirodymus tiek vietoje, tiek kitose kolonijose.

Suprantama, kad tai yra tik detalės ir dėl jų bus susitarta. Tačiau jos Australijoje diskutuojamos, apie jas kaip tik dabar ir kalbama, o Krašto Valdyboje šaukiami vadovų pasitarimai taktikai ir strategijai nustatyti. Tiems vadovams reikės paskirti galvas ir finansiniais gastrolių reikalais. O tie finansiniai reikalai kaip tik ir susikryžiuoja su dvasiniais reikaliukais.

Niekas neabejoja, kad šios gastrolės bus svarios dvasiniu atžvilgiu. Daugis į jas žiūri grynai iš lietuviško taško ir operuoja "lietuviškumo išlaikymo" sąvokom. Yra žinių, kad bendruomenės vadovai, veiklą diriguoja iš Sydnejaus, visai neabejoja ir ekonominiu gastrolių pasisekimu. Aš kreipiausi į du Adelaidėje gyvenančius koncertų organizatorius, prašydamas, smalsumo dėlei, apskaičiuoti, kiek jie tikisi sulaukti svečių keturiuose koncertuose ir kiek, jų manymu, bus surinkta pinigų gastrolių išlaidoms padengti. Vienas nurodė, kad keturiuose koncertuose bus 1.200 svečių, o kitas, kad -- 1.800. Pirmasis siūlydamas už įėjimą imti po \$5, numato sutelkti \$6.000, o antrasis galvoja, kad būtų protinčiausia imti po \$3 ir sutelkti \$5.800.

Šias detales pateikiu sąmoningai, norėdamas parodyti tą gyvą susidomėjimą, kuris iškilo tuojuo pat, vos tik "bevieliu telegrafu" iš lūpų į lūpas pasklido žinia, kad pagaliau, Amerikos lietuviai menininkai drįsta leistis nežinomai kelionei į nežinomą kraštą. Mielas solistas p. S. Baras gali būti tikras, kad Australijos lietuviai į jo gastroles sudės daug širdies, kuri atsvers ir dolerius.

• BRISBANĖS LIETUVIAI, atrodo sėkmingiausiai pasireklamavo australams švesdami savo išskrido dvidešimtas sukalmes. Veikdami kartu su kitų kraštų ateiviais, lietuviai sugebėjo visur pastatyti save priekyje. Brisbanė jūbiliai šventė ištisą savaitę. Jos metu didžiosios krautuvės savo vitrinas puošė tautiniais drabužiais, rankdarbiais, medžio drožiniais. Iškilimams ir atskiroms tautoms daug vietos skyrė laikraščiai ir TV stotys. Lietuvių skyrė vadovavusi Jūratė Ivinskienė savo pasikalbėjimą TV programoje sumaniai panaudojo tautos aspiracijų išryškinimui. Tautiniai lietuvių drabužiai, gintaro papuošalai ir medžio drožiniai dominavo parodoje, kuri buvo surengta Newcastle Meno Galerijoje.

• AUSTRALIJOS ATOMINĖS ENERGIJOS laboratorijoj dirba keturi lietuviai: p.p. V. Deikus, V. Dūdaitis, Matulis ir V. Vilkaitis. Ligšiol laboratorija buvo nepasiekiamas pašaliniai akiai, bet rugsėjo 13 dieną ją galės norintieji aplankyti.

• FILOSOFO VYDŪNO IR POETO PUTINO minėjimai buvo pravesti tuo pačiu laiku (sekmadienį, rugpjūčio 17 d.) tik kitose vietose.

Vydūną minėjo Geelongo lietuviai, kurių bendruomeninei veiklai šiuo metu jau vadovauja jaunosios kartos atstovai A. Jomantas (apylinkės valdybos pirmininkas) ir E. Jomantienė (kultūrinių reikalų vadovė). Paskaitą, kaip jau čia įprasta, skaitė vydtininkas Antanas Krausas. Jis suorganizavo ir Vydūno raštų parodą.

Putiną gerbė Katalikų Kultūros Draugija Sydnejuj. Programoje svečiai turėjo progos pasiklausyti Poeto deklamacijų plokštelėje. Specialią Putinui pagerbti poeną sukūrė ir jį čia paskaitė poetas Juozas Almis Jūragis, o Putino sesuo M. Mykolaitytė - Slavėnienė - pateikė atsiminimų pluoštą. Prie programos dar prisidėjo keliaujantis dainius Paulius Ritenis, kun. P. Butkus, D. Labutytė, L. Apantytė, D. Karpavičienė ir "Mūsų Pastoges" redaktorius V. Kazokas su savo svarstymais apie Putiną, kaip laisvės kovotoją - revoliucionierių.

čiai tam negalėtų sekmingai pasipriešinti.

Turint tai galvoje šandien teisiog jau sunku sprasti prieš 30 metų prsidėjusį karą, nors apie

tai jau yra parašyta per 50.000 knygų ir studijų. Į didįjį klausimą: KODĖL? -- mes galime tik iš dalies atsakyti.

(Bus daugiau)

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week

every Wednesday and Friday

by American Lithuanian Press Radio Ass'n.

VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpis.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.

KODĖL IŠ SOVIETIJOS PABĖGO KUZNECOVAS?

Bene didžiausia šios vasaros Londono sensacija buvo ukrainiečių kilmės rašytojo Anatolijaus Kuznecovo pabėgimas iš bolševikinio "rojaus".

Mums, lietuviams, rašytojams ir nerašytojams, pabėgusiems nuo bolševikinio mirties pavojaus, nėra nieko ypatingai naujo Kuznecovo pabėgimo istorijoje. Mūsų rašytojai, o kartu ir visa lietuvių tauta, gerai pažinome bolševikinę doktriną ir valdymo sistemą 1940–1941 m. okupacijos laikotarpyje. Tada mūsų rašytojai bolševikų buvo priversti prieš savo sąžinę pasirašinėti visokias platformas, rašyti Stalinui ditirambus. Kas to neradė, buvopasmerktas mirčiai arba išvežtas į Sibirą. Todėl suprantama, kad 1944 m. dauguma lietuvių rašytojų, vengdami naujo konflikto su sąžine ir nenorėdami būti skerdžiamųjų avių būklėje, pasitraukė į Vakarų ir išsibarsė po visą laisvąją pasaulį. Tą patį padarė ir dauguma dailininkų, muzikų, mokslininkų ir didžiulė masė įvairių profesijų lietuvių.

A. Kuznecovo pabėgimas mums dar kartą patvirtina, kad ir po 25 m. sovietinio režimo kitėjimo rašytojų atžvilgiu bolševikinė sistema nė kiek nėra pasikeitusi. Neužmirškime, kad Kuznecovas buvo ne koks antisovietinis rašytojas, bet partinis: jis priklausė komunistų partijai. Jei jis būtų buvęs karjeristas, jis būtų galėjęs padaryti karjerą. Jis ir šiaip savo gabumais buvo iškilęs literatūros viršūnės. Jo veikalai yra išėję 40 kitų kalbų vertimuose. Tačiau Kuznecovas jau tarsi sovietų "rojuje" kaip kalinys. Jis buvo nuolat daugybės šnipų sekiojamas. Kada jis atsisakė enkavedistams tarnauti rašytojų išvykoje į Paryžių, jis nustojo bolševikų sluoksniuose pasitikėjimo ir jo nebeleidė išvykti į JAV ar kurią kitą kraštą. Jo raštų rankraščiai buvo sovietinės cenzūros taisomi, kaip bolševikams patiko. Kartais Kuznecovas nebe pažindavo savo kūrinį: cenzūra juos taip neatpažįstamai iškraipydavo.

A. Kuznecovas, kaip jis sakosi, pasidarė trečios rūšies rašytojas. Pirmajai rūšiai priklausė tie sovietiniai rašytojai, kurie ištikimai klausė komunistų partijos ir NKVD įsakymų. Jei reikia girti Staliną, jie savo raštuose "ura" rėkia Stalinui, jei reikia niekinti Staliną, tie patys pokelių dienų batsiuviškai niekina Staliną. Antroji rašytojų rūšis, kuri rašo pagal savo gabumus ir sąžinę. Tačiau jų raštai sovietinėje Rusijoje nespausdinami. Jie fiziškai nyksta, tie rašytojai. Ir trečioji rašytojų rūšis, kurie pasirenka nepavojingas temas. Rašo alegorijoj-

mis ar simboliais. Palieka spragas, kad cenzoriams būtų mažiau darbo. Kuznecovas buvo tų rašytojų eilėse, kurie pasirenka šį tretįjį kelią. Bet ir šiame kelyje jis suklupo. Jis pasidarė nepatikimas. Bolševikiniai agentai pirma jį išprovokavo, norėjo jį padaryti šnipu, bet kada jis nuo negarbingo darbo atsiskakė, tada ėmė jį patį persekioti įvairūs šnipeliai. Jis juos pavarė lauk. Tada pasiuntė pas jį moterį Luizą Seniną, kuri jam prisipažino, kad ji yra enkavedistų paskirta jį sekti. Kada L. Senina nuo šio niekišiško darbo atsisakė, ji neteko tarnybos. Enkavedistai parinko naują šnipę, Tanią Subotiną. Jei Kuznecovas išvykdavo kur nors iš savo buto, grįžęs namo pastebėdavo, kad jo butas būdavo išuostinėtas šnipų. Tada jis ėmė rankraščius slėpti: marmelado dėžutėse juos užkasdavo žemėje. Bet ir tai jis labai privargdavo, kol raskdavo patikimą Rusijos žemę rankraščiams slėpti.

Ilgainiui Kuznecovas taip buvo persekiojamas, kad jis nebegalėjo nei laisvai telefonuoti, nei laisvą draugams rašyti, nes kiekvienas rušas jam atrodė jau šnipas... Štai ką jis rašo 1967 m. dienoraštyje: "Jau ilgas laikas, kai aš nebegaliu miegoti. Mano gyvenimas pasidarė varganas. Aš vis galvoju, ką aš parašiau, ir palyginu su tuo, ką aš būčiau galėjęs parašyti, ką aš būčiau iš širdies norėjęs parašyti... Prieš mano akis dar daug metų, kada aš galėčiau daug ką patirti, pažinti ir sukurti, bet jie bus niekais praleisti... Jei aš cituoju, ką "Babi Jar" parašiau, tai aš jaučiuosi, kaip skruzdė, įmūryta į namo pamatus. Prieš manetik akmenys, sienos ir tamsybės... Iki gyvenimo galo jausi, kad esi gyvas užtroškinamas ir palaidojamas..."

Po tokio įsitikinimo ir jausmo Kuznecovui nieko kita neliko, kaip tik planuoti pabėgimą iš Rusijos. Jis buvo sugalvojęs slaptai perplaukti Juodąją jūrą. Jis buvo nuvykęs į Batumą ir ten mokėsi po 15 valandų po vandeninio nėrimo ir plaukimo. Bet ir čia jis nebuvo tikras, kad bolševikų šnipai jo su radarais nepagaus. Tada jis atsisakė šio plano ir nusistatė bolševikinę valdžią apgauti.

Kuznecovas surizikavo palikti Rusijoje žmoną ir vaikus. Jis atsisakė vardan laisvės ir rašytojo nepriklausomumo nuo visko. Jis išstojo iš komunistų partijos. Jis atsisakė ir pasmerkė darvinizmą ir marksizmą. Jis atsisakė net nuo savo raštų ir pavardės. Jis dabar vadinsis A. Anatolis. Tik tie jo raštai bus patikimi ir jo vardu skelbiami pasaulyje, kurie išeis A. Anatolio pavarde.

Sovietinė vyriausybė

POLITINĖS IŠEIVIJOS KULTŪRINĖ MISIJA

Praėjusių metų žurnale "Į Laisvę" numeryje 43, A. Maceina teisingai pastebėjo, kad "komunizmas nėra teorinė problema, bet gyvenimas. Komunizmas nori kurti ne kokią idėjinę sistemą, o pertvarkyti gyvenimą ir žmogų".

Reikšdamas tą pačią mintį, prieš keletą metų "Dirvoje" esu nurodęs, kad komunistinė diktatūra, siekdama pertvarkyti visą tautos ir žmogaus gyvenimą yra visuotinė ir totalinė ir todėl mūsų kova su sovietine okupacija taip pat neišvengiamai turi būti vedama visuotinėje plotmėje ir negali apsiriboti vien politine veikla.

Tai anaipol nereikia, kad laisvųjų lietuvių kultūrinė veikla ir kūryba turi būti pajungta politikai ar jai tarnauti. Tai reiškia, kad plačiajai prasme Lietuvos laisvinimo veiklą įeina ne vien politinė, bet ir kultūrinė sritis ir veikimas.

"Jei kada tamsuma ima užgožti išmintį, kai politika ir ideologija pajungia sau kultūrą ir kūrybinę mintį, tada tautos kultūros židinyse perkeliamas į užsienį. Ir čia užsienyje yra atlaikoma tos tautos tradicija, kūrybinė mintis ir kultūra" dėsto lenkų filosofas, Oxfordo universiteto profesorius Henryk Skolimowski, praėjusiais metais dalyvavęs XIV tarptautiniame filosofijos kongrese Vienoje ir savo išspūdziaus aprašęs lenkų žurnale "Kultura" 1968 metų 11 numerį. Pažymėtina, kad tame kongrese dalyvavo 2054 filosofai iš 54 kraštų. Sovietų delegacijos tarpe buvo taip pat vienas lietuvis profesorius iš Vilniaus.

Prieš keletą metų Los Angeles lietuvių Dailių menų klube per diskusijas man neatsargiai priminus inž. Tuskenio 1946 m. Uchtėje lietuvių suvažiavime padarytą pasta-

paskelbė Kuznecovą išdaviku. Iškratė ir konfiskavo jo rankraščius ir korespondenciją Tuloje.

Tačiau Kuznecovas be baimės paskelbė atsisaukimą į čekų ir slovakų tautas, kviesdamas jas kovoti ir toliau dėl laisvės ir savarankumo.

Mums atrodo, kad Kuznecovas labai pavėluotai suprato, kad bolševizmas yra tokia pat diktatūra, kaip ir fašizmas. Lietuvių tauta tuo įsitikino jau nuo 1940 m. birželio 15 d. kada Raudonoji armija okupavo Lietuvą.

Duok Dieve, kad išsilavinęs ir praregėjęs A. Anatolis, buvęs Kuznecovas, sušvystų Adomo Mickevičiaus genijumi ir Byrono kovos dėl laisvės nepriklausomybės dvasia.

Stepas Vyktintas

MASTYKIME IR VEIKIME IŠ NAUJO (5)

STASYS ŽYMANČAS

bą, jog lietuvių iš Lietuvos pabėgo vos vienas valsčius, tuo tarpu visa tauta liko krašte, Mykolas Biržiška čia pat mane taikliai pataisė ir papildė, nurodęs, kad lietuvių politinės išeivijos reikšmė tenka vertinti ne pagal jos gausumą, bet pagal jos misiją ir jai tenkančius uždavinius. Toji lietuvių politinės išeivijos tautinė misija nesanti vien politinė, bet ir kultūrinė -- pratęsti laisvajame pasaulyje tautinės kultūros kūrybą, kurią okupantai krašte varžo, trukdo, persekioja ir naikina.

Todėl plačiajai prasme laisvinimo veiksmu Vokietijoje buvo ne vien VLIK-as, bet ir Baltijos universitetas Hamburge ir dailininko V. Jonyno Freiburge įkurta Meno mokykla, kuri priglaudė ir kūrybai paskatino lietuvių dailės kūrėjus, k.t., Adomą Galdiką, Vytautą Kasiulį, Viktorą Vizgirdą, Telesforą Valių ir išaugino Antaną Mončį, Romą Viešulį ir kt., kurie šiandien garsina Vakarų pasaulyje Lietuvos, jos kultūros ir lietuvių kūrėjo vardą.

LAISVINIMO BARAI NEAPŽVELGIAMI

Niekas neabejoja, kad Lietuvos laisvės darbui yra labai svarbus prasmingai ir tikslingai redaguojamas Eltos biuletenis, bet nemažiau svarbus yra žurnalas "Lituanus", kuris šiandien merdi, blaškosi ir vis negali rasti savo kelio dalinai todėl, kad iš mūsų politinių veiksmų jis nesusilaukė nei pakankamo dėmesio, nei gairių, nei paramos. O juk kaip tik "Lituanus" galėtų spausdinti ir paskleisti studijas apie Lietuvos rusifikaciją, apie kurias buvo kalbėta praėjusių metų VLIK-o seime.

Labai svarbūs Lietuvai ir Lietuvos laisvės bylai buvo Amerikos kongreso Kersteno komisijos sovietų agresijos tyrinėjimo rezultatai, už ką didelis nuopelnas pagrįstai priklauso ALT-bai. Tačiau nemažiau svarbi Lietuvai buvo ir tebėra lietuvių kultūrininkų paruošta, išleista Lietuvių Enciklopedija. Neabejotina, kad to paties Kapočiaus sumanyta ir ruošiamą leisti Lietuvių Enciklopediją anglų kalba turėtų Lietuvai didžios ne vien kultūrinės, bet ir politinės bei propagandinės reikšmės. Todėl taip sunku suprasti ir niekuo negalima pateisinti tą šaltą abejingumą, kuriuo ši sumanymą pasitiko lietuvių politinė išeivija ir tų nesidomėjimą ir nesirūpinimą, kurio šis sumanymas susilaukė ypač iš jaunosios lietuvių išeivių kultūrininkų kartos.

Broniaus Kvickio "Mūsų Lietuvos" keturtomis, Stepo Zobarsko Manyland knygų leidykla, Į Laisvę, Nepriklausomybės, Algimanto

Mackaus vardo fondų ir kitų leidyklų bei privačių asmenų pastangomis ir rūpesčiu išleisti lietuvių mokslo ir literatūros kūriniai, lietuvių dailininkų ir muzikų kūryba, lietuvių opera Čikagoje ir jubiliejinė lietuvių dailės paroda yra tas didysis įnašas, kurį lietuviai kultūrininkai sudėjo ne vien Lietuvos kultūrai, bet taip pat Lietuvos laisvės reikalui. To įnašo šiandien nebegali nutylėti ir Lietuvos okupantas, mėgindamas net tą įnašą savintis, kaip jis nebegali nutylėti lietuvių laisvės kovotojų -- partizanų Aštuonerių metų laisvės karo ir kaip jis savinasi tautinio lietuvių antinacinio pasipriešinimo rezultatus.

Lietuvių kultūrininkas ir kalbininkas Leonardas Dambriūnas "Draugo" savaitiniame kultūriname priede išskėlė vieną idomų ir svarbų sumanymą: įsteigti užsienio lietuvių mokslo ir meno draugiją, kuri suburtų ir sutelktų visus laisvųjų lietuvių kultūros kūrėjus ir mokslininkus, jų tarpe ypač po Amerikos universitetus išblaškytus lietuvių išeivijos jaunosios kartos mokslininkus. Tokia draugija, L. Dambriūno manymu, taip pat turėtų perimti "Lituanus" žurnalo leidimą.

Sunku abejoti šio su-

manymo svarba. Suburusi laisvųjų lietuvių kultūros kūrėjus, rūpinamasi lietuvių mokslininkų ir kultūrininkų darbų leidimu, kurių nemaža dalis šiandien guli stalčiuose, planuodama mokslo studijas, kurių šiandien niekas neatlieka, bet kurie yra būtina reikalingi, propaguodami ir garsindami Vakaruose Lietuvos kultūros ir mokslo vardą, šitokia draugija galėtų atlikti didžiulį darbą Lietuvai ir jos laisvei. Juk svarbiausia civilizuotos tautos dalis yra jos kultūra, jos kūrybinė mintis.

Laisvųjų lietuvių mokslo ir meno draugija taip pat privalėtų pasiimti tą uždavinį, kurio svarbą savo tautiečiams išskėlė minėtas lenkų filosofas H. Skolimowski:

"Šiuo metu krašte vyraujant įbauginimui ir intelektualiniam terorui, išeivijos Polonia turi pasiimti intelektualinės sąžinės pareigą. Nenorime teigti, kad tik mes ir vien tik mes atstovaujame lenkų kultūrai. Bet neleistina mums svyruoti ir nekelti protesto, kai toji kultūra ir kūrybinė mintis yra naikinama krašte. Tą pareigą mes turime prieš praeitį, prieš ateitį, o visų pirmą prieš skausmingą dabartį".

Lietuvos laisvinimo barai yra neapžvelgtami ir laisvųjų lietuvių uždaviniai ir darbai neišsami.

Nepaliaujamai sielodamiesi ir rūpindamiesi Lietuvos laisvės bylos likimu ir lietuvių kova dėl

(Nukelta į 4 psl.)

ŠIS BEI TAS

• Kai kas daugumą mūsų visuomenėje pasitaikančių nesutariamų mėgina aiškinti (ir pateisinti) skirtingų kartų problema. Senimas nesupranta jaunikių, laiko nesubrendėliais, varžo jiems pasireiškimo pozicijas ir t.t. O jaunieji savo ruožtu kreivai žiūri į vyresnius, jaučiasi pranašesni už "atgyvenusią kartą", mokytesni ir pažangesni, net ima niekinti vyresnės kartos nuomones bei darbus, aštriai kritikuodami.

Iš tiesų tas "kartų klausimas" nėra nei naujas nei painus, nes tai -- natūralus gyvenimo atsinaujinimas laiko bėgyje, buvęs žmonijos pasaulyje jau tūkstančius metų. Ir tikrai svarbu tą laiko tėkmės ir nuolatinio kitimo vyksmą mokyti išmintingai suprasti, kultūringai pasitikti ir -- panaudoti ateities pažangai. Visi nedarnumo kvirčiai kyla iš asmenų nekultrūngumo arba menko išnamymo. O vyresnieji beveik visuomet nori ir linki jaunajai kartai gero pasisekimo. Be to, jie, jau patys buvę jaunais, visapusiškai išmano tą natūralų kitimo vyksmą, o jaunųjų nuovoka savaime yra menkesnė, nes jie dar tik savos kartos būseną išgyvena ir realiam palyginimui neturi patyrimo.

• Gal būtų ryškiausiai išsakyti mūsų šios kartų problematikos praktinė išvada yra Danutės Korzonienės Akiračių nr. 4, būtent: "Ejau į Vasario 16 d. minėjimą ir atidaviau savo auką ne "sąžinei nuraminti", bet todėl, kad mes, mano karta, dar nesuruošėme tobulesnio minėjimo". Malonu būtų, kad ir kiti ypač jaunimo atstovai, panašiai tikrovės faktais grįstų savo išsididžius išvadas, ne vien puikiais užmojais didžiūnotsi, jaunimo galvos, paprastai, lankstnes teoriniams ginčams, betgi tikresnis išvadas padaro konkretūs darbai.

• Į Laisvę nr. 45 siūlymą politinę veiklą iš ALTo ir VLIKo nukelti į L.B-nę Darbininkas pasitinka su ryškiu abejotimu: "Tikėjimas, kad kovos rolę perkels iš vienos organizacijos į kitą reikalai pagerės, vargiai yra pagrįstas", nes, girdi, tą tikėjimą mažina ir tame frontininkų spaudinių paduota "informacija apie JAV B-nės tarybos suvažiavimą, kuris pavirto ilga tarpusavio kova už... ambicijas". Ir toliau Darbininkas daro išvadą: "Esminis, tur būt, reikalas ne tiek organizacinės, kiek asmeninės reformos -- žmonių, tinkamų darbu". Girdi, reikia ieškoti tinkamų žmonių (arba juos reformuoti?), be to, glaudžiau derinti atskirų organizacijų veikimą.

• Vidurvasario atostogose dažnas, gal būtų, turėjome progos ir knygą paskaityti, net lengvą beletristiką ar poeziją. Sakoma, mūsų poezija yra itin aukšto lygio. Betgi dar gretomis reiškiasi ir menki rašėjai, kurie verčiasi senom, daug kartų nudėvotom metaforom bei nublukusiais vaizdais. Vienas lyrinės kūrybos mėgėjas net siliūlo būdą (eiliniam skaitytojų), kaip atskirti dabartinę tikrą poeziją nuo pasenusių epigonų, kurie tebekartoja Maironio laikų turinį ir formą. Girdi, yra keletas žodžių, iš kurių pažinti atsilikimą, t.y. neoriginalią vaizdingumo formą. Štai, pvz., kai kas tebevartoja seniai nudilusius, iš vertės išėjusius barbarizmus: baknžė, rėtežiai, dūmoti, gojus (miškelis), ach! bočiai, prabočiai, prieteliai ir kt. Yra ir savų lietuviškų metaforų, kurios skaitytojams įkyrėję ir rodo atsilikimą: krūtinė (aptariant jausmus), troškimai (kalbant apie norus, siekimus, ilgesį), numylėta tėvynė, užburta, užkerėtas (lyg reikėtų ką labai puikaus). Sakoma, kitose srityse pritinka ir vidutiniškumas, bet poezinis žodis reikalauja tikresnio tobulumo, menkaverčiai dalykai greičiau išryškėja.

SKIRPSTA

Detroito Lietuvių Organizacijų Centro komisijų bendra grupė su jaunimu Amerikos Lietuvių Kongreso darbams vykdyti. Iš kairės sėdi: Irena Laurinavičienė, Rimas Sukauskas, Rožė Ražauskienė, pirmininkas Kazys Veikutis, Stefanija Kaunelienė, Antanas Sukauskas, Marcelė Grinienė, Petras Januška. Stovi: Liucija Garliauskaitė, Rūta Kaunelytė, Antanas Norus, Regina Juškaitė, Robertas Selenis, Birutė Januškaitė, Vladas Staškus, Birutė Januškienė, Petras Pajojus, Valentina Hotraitė, Marytė Sukauskaitė ir Saulius Šimoliūnas. Nuotraukoje trūksta: Elzbieta Paurazienė, Valdo Duobos, Algio Ratniko, Šarūno Liškausko, Vytauto Baukio, Audronės Tamulionytės, Onos Valytės, Danos Valytės, Vilijos Baukytės ir Gražinos Vaskelytės.

SĖKMINGAS ALT KONGRESAS

(Atkelta iš 1 psl.)
lietuviams rūpintis remti ir visomis pastangomis stiprinti ALT išdą aukomis ir plėsti skyrių steigimą kolonijose.

Dr. Vileišis, JAV LB tarybos prezidento pirmininkas, paaiškino dalyviams apie kilusį nesusipratimą su Bendruomenės apie aukas renkamas Lietuvos laisvinimui Vasario 16-tos minėjimais. Jam paėmus LB tarybos prezidento pirmininko pareigas, žadėjo padėti pastangas tą klausimą išspręsti taip, kad dėl to daugiau nekiltų nepageidaujamų varžybų.

Greta kitų sveikinimų iš atstovų tarpo ir prane-

Mąstykite ir...

(Atkelta iš 3 psl.)
laisvės, laisvieji lietuviai galėtų pasinaudoti anuo sunkiu Amerikai metu prezidento Abraham Lincoln respublikonams duotu patarimu: "Mes turime mąstyti iš naujo ir veikti iš naujo... Ramios praeities dogmos nebetinkamos audringai dabarčiai... Mes turime pakilti iki laiko reikalavimų... Mes turime išsilausinti patys, ir tada mes pasitarnausime savo kraštui".

(Pabaiga)

šimų apie skyrių veiklą ir aukas kongresui, daugybę sveikinimų telegramais ir laiškais net iš Washingtono ir iš gubernatūrų, ALT pirmininkas E. Bartkus padarė pranešimą apie penkių metų savo ir su savo valdyba veiklą. Jokio kritiko dėl to nebuvo.

Sekanti kongreso eigos dalis buvo specialiai kvieštų paskaitininkų. Nuostabu, kad visos kalbos taikė į bendrą veiklą, Lietuvos tragišką padėtį ir raginimą nenuilstamai aukotis ir dirbti dideliu mūsų tautos tikslui.

Siūlyta naujų sumanymų, ieškoti naujų geresnių ir stipresnių priemonių Lietuvos laisvinimui.

Paskaitininkai ir jų temos buvo: V. Vaitekūnas -- "Dabartinė lietuvių tautos padėtis".

Alena Devenienė -- "Lietuvių padėtis išeivijoje". Ji nušvietė ALT persiformavimą, padarytus pakeitimus.

Po pertraukos sekė kitos paskaitos: Algirdas Kasiulaitis -- "Lietuvos laisvinimo darbo sekmės ir nepasėkmės".

Dr. Šidlauskas, Jonas Daugėla ir Jonas Jasaitis davė sudėtingas išvadas temoje "Ateities uždaviniai laisvinimo darbe".

Klausytojų atžvilgiu

paskaitų gal buvo per daug ir gana ilgokos, tad į pabaigą delegatams pradėjo atsibodėti.

PAMALDOS BAŽNYČIOSE

Kadangi antra kongreso diena buvo sekmadienis, tai buvo pradėta pamaldomis bažnyčiose. Pamaldose dalyvavo dauguma atstovų. Detroito lietuvių šv. Antano parapijos bažnyčioje iškilias pamaldas atnašavo vysk. A. Deksnys.

Pamaldos Evangelikams liuteronams įvyko Evergreen liuteronų bažnyčioje koplyčioje lietuviams, kurias pravedė kun. Jonas Pauperas.

Kongreso darbo posėdis pradėtas 1 val. po pietų, inž. Jono Jurkūno "Kongreso paskaitų apžvalga", po ko sekė paskaitimai ir komentarai apie vakarykščias pas-

kaitas ir jose paliestus sumanymus ir mintis.

REZOLIUCIJOS

Rezoliucijų komisiją sudarė nepaprastai didelis skaičius -- pirmininkas dr. K. Šidlauskas, Kasiulaitis, Jurkūnas, Karpis, Gudelis, Lužys, Bieliukas, Vaitekūnas, Daugėla, Devenienė, kan. Zakarauskas, Jasaitis. Patiektos rezoliucijos priimtos:

(a) Bendravimo ir nebendravimo su pavergtos Lietuvos lietuviais klausimu; (b) Kongreso pareiškimas lietuvių visuomenei; (c) Prezidentui Nixonui prašymas ginti pavergtas tautas; (d) Prezidentui Nixonui ir Valst. Departamentui padėkos; (e) Pareiškimas visuomenės ALT skyrių steigimo klausimu; (f) Vasario 16-tos proga surinktų aukų skyrimas ir rinkimas tikrai ALTui.

Padėkos įvairiems kongresą sveikinusiems buvusiam JAV ministrui Lietuvai Dr. Noremui, ministrams, kongresmanams, senatoriams ir tt. kurias pavesta pasiųsti pačiai valdybai.

Išreikšta padėka detrotiečiams kongreso rengėjams, jaunimui už prisidėjimą ir dalyvavimą.

IKI KITO KONGRESO!

Padarius dar vieną pertrauką, prarastas iškilmingas kongreso posėdis, kurį kongreso pirmininkas V. Abraitis pavėdė vadovauti ALT pirmininkui E. Bartkui.

Paskutines kalbas buvo paprašyti pasakyti vysk. Deksnys, gen. kon-

sulas dr. P. Daužvardis, dr. J.K. Valiūnas, Vaclovas Sidzikauskas.

Padėkojęs kongreso rengėjams, radijo valandėlių vedėjams ir visai spaudai kuri kongresą rėmė, uždarymo žodį pirmininkas Bartkus davė ALT garbės pirmininkui L. Šimučiui -- ir kongresas baigtas visiems sugiedojus Lietuvos himną.

Šis ALT kongresas reikia priskaityti priepačių rimčiausių Amerikos lietuvių visuotinių suvažiavimų kiek tik atsimenu praeitų 54 metų bėgyje.

Buvo tokių suvažiavimų, seimų, kuriuose pirmiausia pasireiškėdavo srovės, jų vadų atkakli-

kova už išsprendimą savo veikėjų į prezidentumą ir komisijas, ir buvo tokių kaip pav. 1918 metų kovo 11 d. didysis Amerikos Lietuvių Seimas New Yorke, Lietuvos nepriklausomybę paskelbus, kuriame buvo susiremta dėl to, ar pradėti seimą su malda ar be. Tas klausimas tada buvo iškeltas, kad partiti kurių pusės dauguma dalyvauja ir kurių pusė seimą valdys!

K.S. Karpis

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

NOW STAFFING MEDIUM SIZE AUTOMOTIVE STAMPING PLANT FORD MOTOR COMPANY MONROE STAMPING PLANT

Has opening for:

JOURNEYMEN
DIE MAKERS
ELECTRICIANS
MILLWRIGHTS
PIPEFITTERS
MACHINE REPAIRMEN

FOR ALL 3 SHIFTS

STEADY EMPLOYMENT PLUS LIBERAL OVERTIME
EXCEPTIONAL EMPLOYEE BENEFITS

APPLY 8 A.M. — 4:30 P.M. MONDAY THRU FRIDAY

FORD MOTOR COMPANY
MONROE STAMPING PLANT

3200 E. Elm Avenue
Monroe, Michigan 48161

An Equal Opportunity Employer

(69-72)

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

VYT. ALANTAS

ŠVENTARAGIS

Ištrauka iš XIII amž. kronikos

(22)

Magistras jautėsi kebliai. Jei tų abiejų vyrų apsižodžiavimui jis ir galėjo neteikti daug svarbos, tai markgrafo išsišokimo nuleisti negirdomis jis negalėjo. Jis žinojo, kad riteriai savo tarpe susirėję ir kaunasi, bet šis atvejis buvo kitoks: Ditlebas buvo jo įtakingo ir turtingo draugo Saksonijos markgrafo sūnus, kuris atkeliavo į Rygą ne tik su žirgais ir knechtais, bet ir su didele suma pinigų. Be to, jis garsėjo savo riteriškais žygiais bei stiprybe, o tai ordinui buvo labai svarbu, nes tais laikais geras žirgas ir stiprus vyras kautynių lauke daug reikė.

Paskum magistro žvilgsnis nukrypo į Šventaragį. Iš pat pirmo pamatymo jis jo nepamėgo. Jį erzino jo išdidumas, kurio, tiesa, jis nerodė, bet kuris buvo įrašytas kiekviename jo veido bruoželyje. Štai ir dabar jis stovį ramus ir spokso į jį savo šaltomis mįslingomis akimis, bet už jų tikriausiai galvatruktiškai dirba mintis. Akių vietoje kažkoks pagonių praeiktas raganius tikriausiai jam bus išpaudęs du mėlyno ledo gabaliukus! Jis kažko trankosi po miesto apylinkes -- ko jis ten ieško? -- jis pasiuntė į aną pasaulį tris jo geriausius agentus, broliai skundžiasi, kad per derybas savo velnišku protu jis sudaręs jiems daugiausia keblumų. Kad ne jis, tos derybos tikriausiai būtų seniai pasibaigusios. Jis tą berną

kaip reikiant pačiupinėti, jei ne baimė užrūstinti Mindaugą, kuris pasiuntinybę galėtų atšaukti, ir tada atsiveiktink su išperkamaisiais, kurie taip reikalingi karui pasiruošti. Jis visai stengėsi parodyti, kad nori taikos su Lietuva, ir vengė bet kokių veiksmų, kurie galėtų sukelti įtarimų. Tikrai, magistras buvo kelbioje padėtyje ir pasilenkęs šnibždėjo su vyskupu.

Nelabai geriau jautėsi ir Parnus. Jo širdyje virė tūžmas, nors iš paviršiaus jis stengėsi atrodyti ramus. Jam atkakliai dingsėjo mintis, kad su tuo bernu niekur ir niekad negali būti ramus! Jis labai nenoriai sutiko su beprotišku, nors ir labai smulkmėniškai apgalvotu, sumanymu išvaduoti Lengvenį iš kalėjimo. Jei jis nepasiseks, jie prazuve! Pasiuntinybę magistras suims, Lengvenis supus kalėjime, ir greičiausiai sutriks Livonijos ir Lietuvos taikus sugyvenimas. Staiga jam dingtelėjo kita mintis: gal Šventaragis tyčia susiėdė su vokiečiu, kad magistras ir jo svečiai, sutelkę dėmesį į kvirčą, ilgiau užtruktų puotų menėje ir tuo būdu sudarytų palankesnes sąlygas kaliniui pabėgti? Parnus nė kiek neabejojo, kad ginčą pradėjo vokiečiai ir kad kažin ar jis pats, būdamas Šventaragio vietoje, būtų kitaip pasielgęs. Prieštaringų minčių blaškomas, jis pasimetė žvilgsniu žiūrėjo į Šventaragį, nežinodamas, kas daryti. Tame visame sąmyšyje jam buvo aišku, tik vienas dalykas: nežiūrėti į tai, ką jis pasakytų ar padarytų, tas bernas vis tiek pasielgs saviškai! Ir tai dar labiau drumstė jo mintis, nes galų gale jis buvo pasintinybės vadovas ir už viską atsakingas prieš valdovą. Bet ar jis gali įsakyti jam ištieti ranką tam vokiečių drimbai? Nuo tos minties jam pačiam pasidarė šleikštu...

Pagaliau, pasitaręs su vyskupu, magistras vėl prabilo:

-- Riteris fon Rozenkrancas ir kunigas Šventaragis yra mūsų svečiai, ir mes nenorime, kad jie kivirčytųsi šioje menėje ir mūsų akivaizdoje: tam yra kitų vietų. Be to, mes norime priminti mūsų gerbiamam svečiui markgrafui riteriui Ditlebui fon Rozenkrancui, kad kunigas Šventaragis yra Lietuvos valdovo pasiuntinybės narys. Livonija ir Lietuva gyvena taikoje, ir mes nenorime tos taikos drumsti bet kokiais nesusipratimais. Mes priimame riterio Rozenkranco atsiprašymą dėl portreto sužalojimo, nes manome, kad tai buvo padaryta be blogos valios. Tad mes laikome ginčą baigtu ir kviečiame grįžti svečius prie puotos malonumų. Tuojau mes pašauksime stipruolius, kurie parodys mums savo imtynių jėgą ir vikrumą.

Magistro sprendimas svečiams pasirodė išmintingas ir abiems pusėms priimtinas, nors buvo ir tokių, kurie juo nusivylė, nes laukė kažko daugiau. Tos jų viltys lyg ir pasitvirtino, nes markgrafas, užuot grįžęs iš savo vietą, liko stovėti kaip stovėjęs ir balsiai prabilo, kad visi girdėtų:

-- Mano ginčas su tuo... -- jis vėl metė per šalik žvilgsnį į Šventaragį, -- nieko bendro neturi su Livonijos ir Lietuvos reikalais: tai yra tik mūsų abiejų ginčas. Jūsų prakilynė teikėsi pastebėti, kad aš be blogos valios sužalojęs portretą: taip ir buvo, bet, kaip jau sakiau, aš laikau savo garbės dalyku jį nuplauti jo krauju, -- jis vėl dvilktelėjo į Šventaragį: visiems buvo aišku, kad jis vengia ištarti pagonio vardą, bijodamas sutepti savo lūpas.

Magistras vėl susižvalgė su vyskupu, ir atrodė, kad jo kebli padėtis dar nebus pasibaigus, bet šįkart jį išvadavo Šventaragis, garsiai tardamas:

(Bus daugiau)

KAS NAUJA PAS 'ŽMOGŲ IR JO PASAULI'?

Kaip Kanados Lietuvių Bendruomenės Montrealio Apylinkės Valdyba jau iš anksto skelbė, Montrealio pasaulinėje parodoje, paviljone "Ethnic Mosaic" rugpičio 7-9 dienos (vėliau buvo pridėta ir 10) buvo skirtos lietuviams. Kaip jau ankstesniais me reportaže rašėme, šis paviljonas randasi nuošaliai (Kanados paviljonų komplekse) ir nelauktina didesnio lankytojų skaičiaus, tačiau, mūsų pasigėrėjimui, pasitaikius gražiam orui, lankytojų buvo nemaža. Montrealio lietuviai pasistengė paviljono abiejose pusėse esančias patalpas išdekoruoti ir išdėlioti įvairiais naujais eksponatais, kurių tarpe matėsi J. Šiaučiuo drožiniai iš medžio, P. Baltuonio skulptūros ir drožiniai, B. Abromonio drožiniai, V. Remeikos ir R. Bukausko tapyba ir gausybė kitų. Dabar dauguma eksponatų buvo sutelkta paviljono saliuokėje, o prie visų eksponatų buvo pridėti nauji užrašai LITHUANIAN (taikantis prie kitų tautybių tokio pat pavadinimo), o saliuokės scena buvo dekoruota didele Lie-

ANTANAS BERNOTAS

tuvos vėliava, ant kurios kabėjo Vytis ir didžiulis užrašas LITHUANIA, scenos šalyse Kanados ir Quebec'o vėliavos ir du tautiniai rūbais aprengti manekėnai. Kadangi ankščiau toj vietoje buvo filipiniečių diena, kuri faktinai ir tada tebetruko, tai lietuviškais motyvais išdekoruotoje scenoje, po Lietuvos Vytim ir užrašu, šoko ir dainavo ... filipiniečiai, o atvykstant tautiečiai pasižiūrėti savųjų pasirodymo, su nuostaba rado, kad lietuvų vietoje čia rodosi kas kitas ir, pečiais traukdymai, ėjo šalin. Pasirodo, kad vietos lietuviai jiems skirtas 4 dienas tepajėgė užpildyti tik viena diena, būtent, šeštadienį, rugpičio 9 d. 5 val. po pietų. Solistai A. Keblys ir A. Paškevičienė, akompanuojant J. Smilgevičiui, solo ir duetu padainavo po kelias lietuviškas dainas, o Montrealio šauliai pašoko porą lietuvių liaudies šokių. Solistai turi gražius balsus, o pasirinktos dainos mums mielos ir įdomios, tačiau, tik mums patiems, ne svetimtaučiams, nes dalis svetimtaučių, kurie buvo gausiai užpildę salę, o daugelis stovėjo už durų, negalėję patekti į salę, programos metu išėjo. Daug geriau patiko lietuviai šokiai, kurių tebuvo tik du. Kodėl montrealiečiai nepasikvietė, pavyzdžiui, Hamiltono šokėjų grupę? Tada tai būtų buvę malonu pasirodyti ir svetimtaučiams. Paskutinę mums skirtą dieną jau užpildė vokiečiai, turėję savo žinioje ir sekančias dienas. Jie padarė daug gudriau: kad netrukštų ir nešūsti sausakimšai prigrūstuose salėje, programą atliko lauke, priešais paviljoną. Dienos buvo skirtos bendrai: vokiečiams, austrams ir šveicams. Pirmąją dieną užpildė jau Kanadoje gimę ir auge Transilvanijos vokiečių tėvų vaikai, dvi savo tautinius rūbus, jų ansambliis, pasigėrėtinai pašokę keliolika vokiečių tautinių šokių. Kitomis dienomis rodėsi kitos vokiečių grupės, kurie, pasirodę paviljone, bendrai ėjo į vokiečių Biergarten, esantį Notre Dame saloje, ir ten, gausiai publikai pritariant, turėjo savo kitus pasirodymus. Po vokiečių tame pat paviljone buvo indų diena, o juos sekė čekoslovakai. Kada pasirodys mūsų kaimynai latviai ir estai, mums nežinoma.

KITI MENINIAI PASIRODYMAI

Parodoje šiemet ypatingas dėmesys kreipiamas į meninius pasirodymus ir kiekvieną dieną yra vis kas nors nauja. Tik, žinoma, reikia jau iš anksto pasiekti skelbimus laikraščiuose, kad žinoti, kur ir kada kas pasirodys. Rodosi įvairūs muzikiniai vienetai, solistai, instrumentalistai, šokėjai iš Montrealio ir iš visos plačiosios Kanados.

Ypatingą pasisekimą turi ispanai su savo baletu. Savo paviljono ribose jie turi neblogą salę, kurioje kasdien po du kartus sausakimšai užpildytoje salėje rodosi Carmen Rochas šokėjų trupė, atvykusi tiesiog iš Madrido. Tačiau, norint šią trupę pamatyti, į salę reikia ateiti valandą iš anksto, kitaip niekad negalėsite nė snapo iškšti. Publika tiesiog dūksta iš susižavėjimo.

Neblogai pasirodė bulgarai. Jų tautinių šokių ir solistų grupė, atvykusi tiesiog iš Sofijos, Bulgarijos sostinės, Kanados teatro scenoje ir aikštėje priešais jų paviljoną, turėjo keletą puikiai praėjusių pasirodymų. Ypač miela buvo jų solistė, Radio - Sofia dalyvė, ir tautinių šokių grupė, išspildžiusi tarp kitko bulgarų kaimo vestuves. Tiesa, jų melodijos rytietiškos, daugiau turkiškos, negu europietiškos, bet išpildymas suikis, o tautiniai rūbai labai neįprasti ir originalūs. Deja, ši grupė jau atsisveikino ir išvyko namo. Savo paviljono pastogėje bulgarai turi ir restoraną, kuriame galima gauti iš Bulgarijos atvežtų gėrimų, jų trio užpildo meninę programą, o netoli esančiuose kioskuose galima gauti įvairiausių suvenyrų, tarp kitko garsiųjų rožių kvėpalų.

Už Africa Place yra Canada - Latin America paviljonas, kuriame kas savaitę rodosi vis kita lotynų Amerikos valstybė. Pirmąją rugpičio savaitę su labai dideliu pasisekimu rodėsi Bolivijos indėnų grupė, kuri šoko ir dainavo jų krašto dainas ir šokius, o vienas šokis buvo skirtas jų saulės dievui ir, kaip pranešėja skelbė, šis šokis yra dar iš prieš kolumbinių laikų, taigi labai originalus. Sekančiomis savaitėmis rodėsi argentiniečiai, paragvajiečiai su urugvajiečiais ir Haiti negy respublika. Seks kitos valstybės.

Aną pirmadienį, rugpičio 11 d., buvo USSR diena. Ne tik rusų paviljone, bet ir kituose paviljonuose, kaip tai buvusime Amerikos paviljone ir ten, kur prieš kelias dienas rodėsi lietuviai, apatinėje salėje, buvo rodomi rusiški filmai, kurių vienas iš Pabaltijo kraštų. Deja, jo neteko matyti. Bet teko matyti jų paviljone rodomą apžvalginį filmą "Mūsų šalis", kuris prasideda su daina "Plati mūsų šalis gimtoji", ir rodomi įvairūs gražūs Rusijos gamtos vaizdai ir ištraukos iš baletų "Gulbių ežeras". Tarp kitko vaizdai ir iš garsiojo Norilsko (kuris esąs Rusijos nikelio kasyklų centras), tačiau, žinoma, nieko neužsimintina kas jame dirbo. O Canada - Bandshell teatre (netoli nuo įėjimo iš Metro) buvo rusų keleivinio laivo "Aleksandr Puškin" įgulos pasirodymas. Menininkai, nors ir neprofesionalai, bet labai sumaniai pasmulkavo, paskambino ir pagriežė akordeonu populiarių melodijų, o 12 rusaičių grupė tikrai pasigėrėtinai pašoko keletą šokių. Tarp kitų žinomoji ukrainiečių "Kaliinka", gudų liaudies šokis "Bulba" ir vienas gruzinių šokis, o rusų liaudies šokis "Korobochka", kuris po I Pasaulinio karo buvo plačiai žinomas ir Lietuvoje, visų buvo sutiktas su malonumu. Vidury salės buvo atitverta aikštė, į kurią rinkosi visa rusiškoji Montrealio "smetonėlė" ir gerbėjai.

Su dideliu įdomumu lankytinai Ginklų paviljonas, kuriame išstatyta galybė ginklų, pradedant lanku ir strėlėmis, baigiant XIX amžiaus gale buvusiais naujaisiais ginklais, o lauke išstatytos kelios patrankos net iš paskutiniojo karo. Paviljono teatre rodomi įvairūs filmai, kurių vienas apie fechtavimo meną. Filmo sudarytojų sąrašą figuruoja ir tokia prancūziška vardu ir grynai lietuviška pavardė asmenybė: Claude Chazanavicius. Ar kam nors žinomas toks lietuvis filmininkas?

Visai naujas paviljonas tai eskimų "Igloo". Jame išstatyta daugybė eskimų namų apyvokos daiktų ir iš akmens išskaptuotų figūrėlių, o čia pat ir jų skaptuotojas iš kažkokio pilko, atrodo, minkšto, bet labai sunkaus akmens, lyg švino rūdos, skaptuoja figūrėles. Tokių figūrėlių galima gauti pirkti netoli mame kioske. Idomus vakarinės Kanados ar Pacifiko indėnų paviljonas, apstatytas daugybe indėnų namų (Nukelta į 6 psl.)

New Yorko Lietuvių Gydytojų Draugijos susirinkimo, įvykusio rugp. 23 d, dr. A. Narvydo rezidencijoje dalyvių. Sėdi iš kairės: A. Narvydas, M. Žemaitienė, V. Avižonis, pirm. V. Paprockas, Vilpišauskienė ir P. Legeckas, Stovi: Didžpinigaitis, Žemaius Geldnerienė, Daugėla, Trojanienė, V. Čekas, Petras Petras, Gailūnas, Jauščiūnienė, B. Jankauskas ir L. Plechavičius.

NEW YORKO LIETUVIAI GYDYTOJAI

Š.m. rugpičio 23 dieną, dr. A. Narvydo rezidencijoje, Northport, L.I. įvyko New Yorko Lietuvių Gydytojų Draugijos metinis susirinkimas, kurį atidarė pirminkas dr. Vytautas Avižonis pakviesdamas pirminkauti dr. Vaclovą Paprocką ir sekretore dr. Trojanienę.

Dr. V. Avižonis apžvelgė praeitų metų veiklą ir išreiškė padėką dr. P. Legeckui ir poniai už priėmimą, suruoštą gydytojų draugijos nariams savo namuose dalyvaujant Lietuvos Diplomatinijos Šefui S. Lozoraiciui su ponia, Generaliniam Konsului New Yorke A. Simučiui su ponia, LLK-to pirm. V. Sidzikauskui su ponia ir kitiems svečiams. Taip pat padėkojo dr. A. Narvidui, kurio rezidencijoje New Yorko gydytojai

renkasi jau ne pirmą kartą su šeimomis metiniams susirinkimams. Susirinkimas nutarė pakelti į garbės narius dr. Vladą Ingelevičių, jo 80 metų sukakties proga.

Į Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos suvažiavimą Toronte, Kanadoje, rugpičio 30-31 dienomis, atstovais sutiko vykti šie gydytojai: V. Avižonis, Damijonaitis, Geldnerienė, Jankauskas, Legeckis, Narvidas, Petrauskas ir L. Plechavičius.

Paskaitą apie narkotikų naudojimą skaitė dr. A. Narvidas, tos srities specialistas ir dr. P. Legeckis iš medicinos istorijos. P. Jurkus parodė ir apibūdino pavergtos Lietuvos dailininkų kūrinių skaidres.

Dr. Avižonis supažindino narius su "Lithuania 700 years" neseniai LNF išleistu veikalu rekomenduodamas jį dovnoti kolegoms svetimtaučiams gydytojams supažindinimui su savo tėvyne Lietuva. Dauguma tuojau įsigijo.

Po oficialios dalies malonus šeimnininkas dr. Narvidas svečius kurių buvo virš 50 asmenų nuosirdžiai pavaišino.

Į valdybą perrinkti dr. V. Avižonis, pirm., dr. M. Žemaitienė, dr. P. Legeckis, A. Narvidas ir Jankauskas.

Susirinkime dalyvavo ir New Yorko Lietuvių Dantų gydytojų d-jos nars.

(eč)

HELP WANTED MALE

WANTED AT ONCE
EXPERIENCED
MOLDERS

With Brass & Aluminium experience
Steady work. 50 hour week.

Ask for Mr. Fortenbacher

NOREN PATTERN &
FOUNDRY CO.
FRUITPORT, MICH.
616 — 865-3192

(69-75)

(68-70)

STEEL FABRICATORS

H. S. grads. Min 5 yrs. exp.

SHEET METAL MECHANIC

PRESS BRAKE OPERATOR

56 hour week. Full fringes

MILTON MFG.

301 E. Grixdale

Detroit, Mich.

(313) FO 6-2450

(69-71)

WANTED

1ST CLASS

STEEL RULE DIE MAN

Die cutting manufacturing needs a man to make close tolerance intricate steel rule gasket dies. Experience required. This is a challenging job with a growth company. Good wages and relocation cost for the right man. Ideal location in southwestern Ohio town.

INDUSTRY PRODUCTS
CO.

Piqua, Ohio

513 — 778-0585

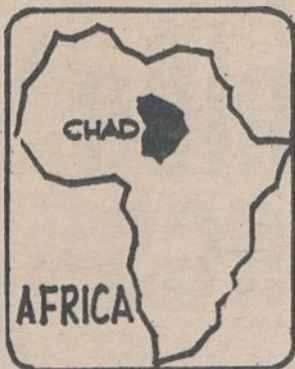
(62-71)

ŽVILGSNIAI

KESTUTIS GAIDŽIONAS

Prancūzija, kuri entuziastiškai kritikavo Ameriką už Vietnamo įvykius, pati įkliuvo į savo vietnamų Afrikoje.

Mažai girdėta karo zona yra Chad, buvusi Prancūzų kolonija vidurinėje Afrikoje. Ten dabar kovoja neskelbiamas skaičius prancūzų karių, tikėdamiesi numalšinti sukilimą prieš dabartinę Chado vyriausybę.

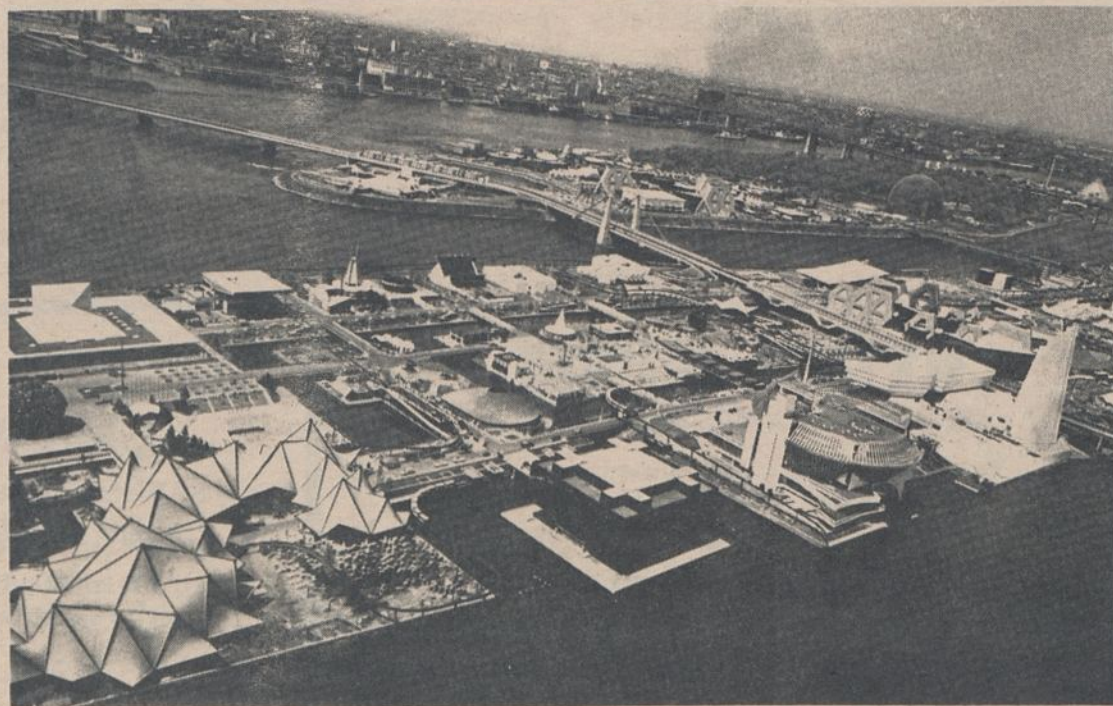
Kaip ir dauguma Afrikos bėdų, šis suklimas turi rasiinį atspalvį. Chad, maždaug Aliaskos dydžio, tik su 3,500,000 gyventojų, valdomas juodų afrikiečių. Sukilėliai yra arabų kilmės klajūnai nacionalistai krašto šiaurėje ir rytuose, nepripažįstą dabartinės valdžios.

Prezidentas Francois Tombalbaye, einąs šias pareigas nuo nepriklausomybės paskelbimo 1960 metais, jau pernai prisipažino, kad maža Chado kariuomenė nepajėgs numalšinti sukilėlių ir prašė Prancūzijos pagalbos. Prezidento de Gaulle dėka ten atsirado svetimšalių legijonas.

Šis žygis buvo lauktinas, nes Chad yra viena iš nedaugelio likusių Prancūzijos karinių bazių Afrikoje.

Užsienio spaudos pranešimai, kad 2500 legionierių talkina Chado kariuomenei, buvo prezidento Tombalbaye paneigti. Pagal jį, ten yra tik 331 prancūzų parašutinininkų... kaip patarėjai.

Istorija skamba labai panašiai: amerikiečių kariai Vietname prieš pusmetinį metų irgi buvo tik patarėjų rolėje. Tai yra, buvo.

Bendras "Žmogaus ir jo Pasaulio" vaizdas iš oro. Salas jungia parodos ekspresas ir keli tiltai.

We Offer To Savers

SAVINGS CERTIFICATE

5 1/4%
6 or 12 MONTH
\$10,000 or MORE

4 3/4%
6 or 12 MONTH
\$5,000 or MORE

Savings certificates issued for six months or one year—in minimum amounts of \$10,000.00, and thereafter in multiples of \$1,000.00. Earnings are paid at maturity.

Paid Quarterly
Computed and Paid as of:
Mar. 31 — June 30
Sept. 30 — Dec. 31

Mutual Federal Savings
AND LOAN ASSOCIATION
2212 W. CERMAK RD.
Chicago, Ill. 60608
Virginia 7-7747
PETER KAZANAUSKAS, PRESIDENT

KAS NAUJA PAS...

(Atkelta iš 5 psl.)

apyvokos daiktų ir "Totem" stulpais. Viduj rodomi filmai iš indėnų gyvenimo su visais jiems būdingais vaiduokliais ir dvasiomis.

Judaizmo paviljone praeitą savaitę vyko Izraelio tapybos paroda, kurių tarpe vienas iš Vengrijos kiles žydas dailininkas yra išstatęs keliolika savo tikrai pasigėrėtinų darbų, rodančių se-

nojo Jeruzalio, Nazareto ir kitus vaizdus.

PABAIGA

Parodoje buvo ir neigiamų pasireiškimų. Sakysim, rugpjūčio 2 d. žinomas negrų "sielos" dainininkas James Brown Tau-tybių Aikštėje turėjo savo koncertą, į kurį susirinko beveik visi Montrealio juodosios rasės atstovai. Koncertas kaip kon-

certas, bet dalis jo dainų buvo gryna agitacija, nukreipta prieš karą Vietname, kas labai įdūki- no baltuosius koncerto klausytojus ir įvyko muštynės tarp negrų ir baltųjų. Tai pirmas atsitikimas Expo trijų metų istorijoje, kad kiltų kokios nors muštynės: paprastai čia visi lygūs, visi broliai ir laimingai sugyvena. Įsikišo policija, kon- certas buvo nutrauktas, buvo suimtų. Aišku, parodos komisi- jos kaltė, kad tokiems tipams leido rodytis šiaip jau labai tai- lingoje EXPO atmosferoje.

Labai triukšminga nakties at- mosfera tebeviešpatauja La Ron- de pasilinksminimų parke, ba- varų restorane, kur kas naktį sausakimšai prigrūstose salė- se groja dvi bavarų kapelos. Muencheno Loewenbrau alaus daryklų savininkas Georg Reiss, matydamas tokį pasisekimą, nu- tarė atidaryti savo klubą pa- čiam Montrealio mieste, St. Denis ir Dorchester gatvių kam- pe. Ten yra užpirtas didžiulis trijų aukštų Desjardins pastatas, kuris dabar atnaujinamas ir de- koruojamas. Pastatas iš lauko nudažomas šviesiai mėlynais Bavarijos herbo dryžiais, o Dor- chester gatvės pusėje ant visos sienos prikabinamas iš medžio iš- piaustytas spalvotas Muencheno vaizdas su Marien-Kirche ir ki- tais gražiais miesto vaiz- dais. Klubas atidaromas spalio 15 d., į kurį specialiai groti at- vyksta iš Muencheno nauja kape- la. Dalis parodos personalo per- sikels į naują vietą.

Japonijos paviljone yra išsta- tyti planai ir modeliai EXPO '70, kuri vyks kitą metų Japoni- joje, Osakos mieste. Dalyvau- tojų tarpe vėl bus Amerika su naujo pavyzdžio paviljonu, Rusi- ja, Vokietija, Kanada (net trimis skirtingais paviljonais), Bulga- rija, ir daugelis kitų, net tokių, kurios iki šiol parodos nedaly- vavo, pvz., Portugalija. Skelbi- mai skelbia, kad numatoma 30 milijonų lankytojų, kurių tarpe tik 1 milijonas iš užsienių. Mon- trealio parodoje ir už jos ribų važinėja du specialūs autobusai, ragina lankyti šią japonų ruošia- mą parodą.

Parodoje būna ir komiški įvy- kiai. Pvz., praeito ketvirtadie- nio naktį, rugpjūčio 21 d., kaž-

koks gerai įkaušęs pilietis, iš- ėjęs iš netolimo baro, įsiste- bėliojo į 320 pėdų aukščio "Spi- rale" bokštą, kuriuo dažnokai tenka lankytojams pasikelti į pa- danges ir apžvelgti aikštę iš aukš- tybių. Pilietis "pastebėjo", kad bokštas svyruoja ir gali nugriū- ti. Nieko nelaikdamas šoko prie sargo ir pasakė: "Žinrėkite, jū- sų bokštas greit nugrius, daryki- te, ką galite, kad neužvirstų ant žmonių". Sargas tuoj nuskubėjo prie artimiausio telefono ir iš- šaukė miesto policiją, kuri kauk- dama atvyko į įvykio vietą, apsta- tė aplink ir evakuavo apie 500 lan- kytojų, buvusių spiralės artu- moje. Kai policijos ekspertai ap- žiūrėjo, rado, kad bokštas svy- ruoja nuo vėjo tik 2 ar 3 colius, kaip ir visada...

Rugsėjo mėnuo pats gražiaus- sias ir maloniausias lankyto- jams būtų lankyti parodai, tačiau paroda, kaip pranešė ko- misija, vistiek bus uždaryta rug- sėjo 7 d., nežinrėnt daugelio lankytojų pagedavimo ją pra- tęsti. Esą, administravimas perbrangiai kainuoja, nors lan- kytojai plaukia tikstančiais, kas- dieną aplankydami maždaug po 50,000. Ar paroda bus atidaryta sekančiais metais, dar nežino- ma, 75% šiemet dalyvaujančių pa- viljonų pasisakė už atidarymą ir kitais metais, todėl yra geros vilties, kad "Žmogus ir jo Pa- saulys" nemirs ir sekančiais metais. Nors pati EXPO '69 ir uždaryta rugsėjo 7 d., bet pa- silinksminimų parkas La Ron- de pasiliks veikti iki spalio 13 dienos, veiks tik savaitga- liais, t.y. nuo ketvirtadienio iki sekmadienio, ir bus atdaras lan- kytojams nuo 5 val. po pietų iki 2,30 val. ryto. Tie, kas dar parodoje nebuvo, galės aplanky- ti nors ir La Ronde, nes ir ten yra labai daug ko matytino, ypa- tingai akvariumas, prancūzų te- atras ir Fort Edmonton su vi- sais "wild west" atributais. Pa- rodą jau aplankė virš 5 milio- nų lankytojų.

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

JOURNEYMEN

INDUSTRIAL ELECTRICIANS
TOOL AND DIE MAKERS
MILLWRIGHTS
MACHINISTS

1ST & 2ND SHIFT

STEADY WORK

EXCELLENT WORKING CONDITIONS
MANY FRINGE BENEFITS

BINGHAM STAMPING CO.

5511 TELEGRAPH RD.
TOLEDO, OHIO 43612

An Equal Opportunity Employer

(67-71)

• ASSEMBLERS

• PRODUCTION MACHINE
OPERATORS

• • • •

NO EXPERIENCE NECESSARY

• • • •

HYDRA-MATIC
DIVISION OF GENERAL MOTORS CORP.

Employment Office open 7:30 a.m. to 4 p.m.
Monday through Friday

Located immediately North of Willow Run Airport
YPSILANTI, MICHIGAN

An Equal Opportunity Employer

(69-71)

Pedagoginiai lituanistikos kursai Clevelande

Šiais mokslo metais, susidarius pakankamam kandidatų skaičiui, abi Clevelando LB apylinkės nuoširdžiai pritiriamos Apygardos valdybos, steigia pedagoginius li- tuanistikos kursus. Kur- sai tęsis keturis semest- rus, per kuriuos, belie- tuvių k. ir literatūros, bus supažindinama su lie- tuvių tautos kultūros is- torijos bruožais bei da- bartine jos padėtimi, duo- damas geografinis mūsų krašto siluetas, o taip pat ir patys būdingieji bei esminiai mūsų meno ir laudies dainos bruo- žai.

Kursų tikslas -- pa- ruošti lituanistinių mo- kyklų mokytojus. Tad ypač antraisiais mokslo metais bus daug dėmesio skiriama metodikai -- te- orijai ir praktinėms pa- mokoms, kurias kursų lankytojai atliks litu-

anistinėse mokyklose.

Į kursus priimami baigę aukštesniąją litu- anistinę mokyklą arba išlaikę stojamuosius eg- zaminus. Darbas kursuo- se pradedamas antroje rugsėjo pusėje. Regis- truočiai pas LB Apygar- dos švietimo vadovą J. Žilionį (tel.: 486-5275)

REIKALINGAS BU- TAS penkių ar šešių kam- barių, apačioje, šv. Jur- gio parapijos ar naujos parapijos kaimynystėje. Lietuvių šeima iš dvie- jų.

Skambinti po 6 vakare 432-2616.

EXPERIENCED
SHOE REPAIR MAN WANTED
All-round man—52 weeks guaranteed.
Paid vacation—top salary.
Call (216) 442-1810
RICHMOND MALL,
RICHMOND HEIGHTS, OHIO
(69-72)

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINES IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskit savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiekimas su Maskva suteiks jums žinias apie ke- lionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mū- sų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

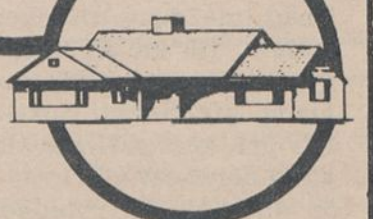
GROGER TRAVEL BUREAU

152 THE OLD ARCADE TELEF. 621-6036
CLEVELAND, OHIO 44114

Naturally
**SUPERIOR
SAVINGS**

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and
REMODELING
LOANS
...
INSURED SAVINGS

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave. Telef. 391-1143
Cleveland, Ohio

Kviečia visus tapti klubo nariais.

Palaikydami Klubą — kartu paremsime Clevelando lietuvių organizacijas.

Penktadieniais galima vaišintis bulviniais bly- nais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai.
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYNS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

• ALT KONGRESE
Detrote iš Clevelando dalyvavo: K.S. Karpus, V. Gedgaudas, J. Mockus su žmona; solistė A. Stempuzienė, inž. R. Kudukis, kuris buvo banketo vedėju, ir jo žmona; R. Bublys su žmona; A. Kasiulaitis, Jonas Virbalis, Jonas Daugėla su žmona, J. Augustinavičius su žmona, L. Leknickas su žmona ir F. Eidimtas.

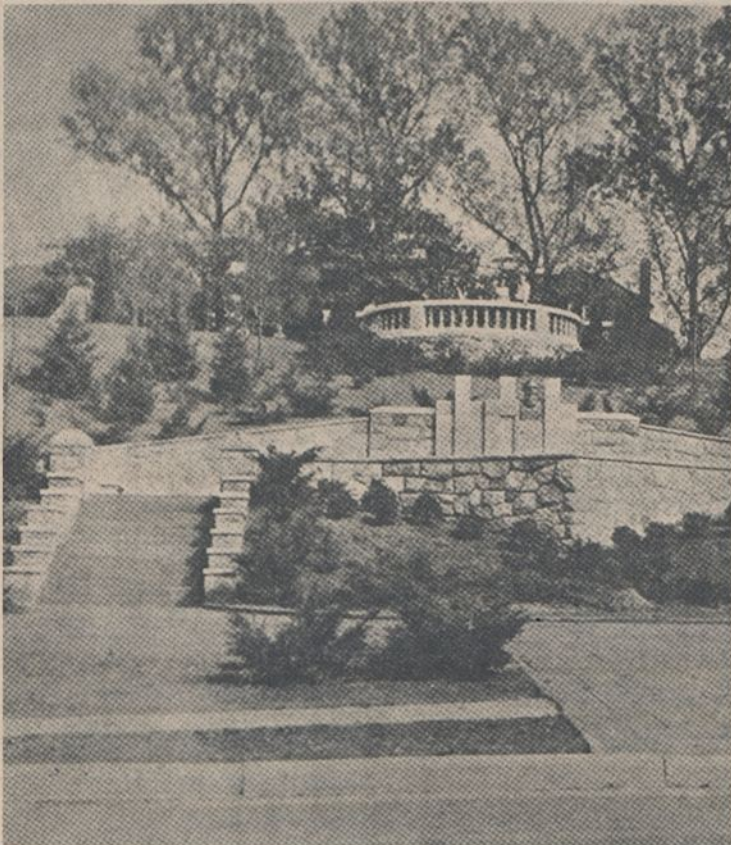
ATVYKO DAILININKĖ ILONA PETERIENĖ

Iš Los Angeles atvyko dail. Ilna Peterienė į savo kūrybių parodos atidarymą, kuris įvyksta šeštadienį, rugsėjo 6 d., 7 val. 30 min. vak. Čiurionio ansamblio namuose, 10908 Magnolia dr., University Circle. Parodos atidaryme tautos išlikimo kūryboje tema kalbės Ohio valstybinio universiteto prof. R. Šilbajoris.

Visi Clevelando ir apylinkių lietuviai maloniai kviečiami dalyvauti oficialiame parodos atidaryme. Kitos parodos lankymo valandos -- rugsėjo 6 ir 7 dienomis nuo 10 val. ryto iki 10 val. vakaro. Parodą globoja Tėvynės Garsų radijas. Parodos rengimo darbais rūpinasi specialus komitetas, kurį sudaro M. Lenkauskienė, dail. N. Palubinskienė, dail. A. Vaikšnoras, archt. E. Kersnauskas, A. Zorskienė, J. Stokus, V. Sutkus, dr. E. Lenkauskas ir dr. S. Matas.

KAI LIETUVA PRABYLA

Tautos šventės prsiminimui Tėvynės Garsų radijas penktadienį, rugsėjo 5 d., 8 val. vak. per WXEN-FM (107.5) transliuoja lietuvių rašytojų ir poetų kūrybos pyne "Kai Lietuva prabyla". Tekstą redagavo poetai A. Niliūnas ir J. Blekaitis, režisavo akt. P. Maželis. Pastatyme dalyvauja Ald. Stempuzienė, P. Maželis, Ž. Kliorytė, R. Zorska ir pasakotojas -- J. Stempuzis. Techninė priežiūra ir muzikinės užskaldos Tėvynės Garsų radijo.

Clevelando Lietuvių Kultūrinio darželio centrinės dalies vaizdas.

LIETUVIŲ KULTŪRINIAM DARŽELIUI 40 METŲ

Lietuvių Darželio Sąjunga Clevelande buvo įsteigta 1929 metų spalio mėnesį.

Pirmąją valdybą sudarė pirmininkas p. V. Česnulis, vicepirmininkai J. T. DeRichter, O. Mihelelienė, O. Karpienė, P. Šukys, E. Pečkaitytė, vykdomasis sekretorius K.S. Karpus, užr. sekretorė F. Dagilaitytė, išdininkas P. Mulionis.

Antruoju pirmininku buvo J. Brazauskas (miręs) ir trečiuoju -- dabartinis pirmininku yra K.S. Karpus.

Gavus Lietuvių Darželiui žemę apie 200 x 200 pėdų, Rockefellerio parke, Dr. Basanavičiaus paminklas buvo iškilmingai atidengtas, dalyvaujant ministrui B.K. Balučiui. 1933 metų birželio 11 d. pirmą darželis buvo baigtas įrengti. Basanavičiaus biustą padovanojo Lietuvos Šaulių Sąjunga.

Patį darželio statyba buvo baigta 1936 metų vasarą ir formalios atidarymo iškilmės įvyko spalio 11 d., dalyvaujant Lietuvos atstovui Dr. M. Bagdonui iš Washingtono.

Lietuvių darželis buvo sukurtas valdžios lėšomis, bedarbės laikais kai buvo sunku gauti pinigų, o valdžia buvo įvedus viešus darbus bedarbiams šelpti ir darželiai buvo pripažinti viešais darbais. Kadangi lietu-

vių grupė turėjo savo darželio fonde nemažą sumą surinkus, o valdžia reikalavo viešam darbui tam tikro įnašo, tai lietuvių darželis buvo pradėtas kurti dar 1934 metais.

Dr. Vinco Kudirkos biustą padovanojo Karininkų Ramovė Kaune, o jam atvežti delegavo savo atstovą mjr. Simaną Narušį. Tas biustas buvo atidengtas 1938 m. spalio 3 d.

Darželiui planą ir brėžinius pagamino ir padovanojo architektas prof. V. Dubeneckis. Tų visų dovanų gavime daug pasidarbavo K.S. Karpus, lankydamasis Lietuvoje 1928 ir 1935 metais.

Poetą Maironį pasirūpino pagerbti Clevelando šv. Jurgio parapijos veikėjų ir draugijos savo pastangomis, taigi Maironio paminklo pastatymas užtruko net apie 30 metų. Pastatytas tik 1961 m. birželio 25 d. Biustą pagamino Elena Dočienė Toronte.

Lietuvių darželis apsiribojo tais trimis paminklais kultūrinių veikėjų, kaip originaliai darželių projekte buvo nustatyta, be paminklų istoriniams karžygiams.

Lietuvių Kultūrinio Darželio Clevelande 40 metų sukakties minėjimas įvyks šį sekmadienį rugsėjo 7 d., tokia tvarka:

1. Abejose liet. parap.

bažnyčiose bus pamaldos.

2. Po pamaldų apie 11 val., visi automobiliais atvažiuavę kviečiami vykti į Lietuvių Darželį trumpoms apeigoms:

• prie Maironio paminklo padės vainiką ir kalbą pasakys šv. Jurgio parapijos klebonas kun. Ivanauskas, kaip tą paminklą pastačius šv. Jurgio parapijos veikėjams savo pinigais.

• Prie dr. Vinco Kudirkos paminklo vainiką padės ramovėnai. Šį paminklą darželiui padovanojo 1938 metais Karininkų Ramovė. Kalbą pasakys Ramovės skyr. pirmininkas V. Knistautas.

• Prie dr. Basanavičiaus paminklo vainiką padės PLB pirmininkas St. Barzdukas ir Darželio Sąjungos pirmininkas K.S. Karpus.

3. Iš darželio visi kviečiami važiuoti į Naujos parapijos salę pietums ir platesnei programai, kur bus parodytas filmas apie Lietuvių Darželį.

• ŠV. KAZIMIERO lituanistinė mokykla mokslo metus pradeda šį šeštadienį, rugsėjo 6 d. 9:30 val. ryto Nauj. parapijos patalpose.

Tautinių šokių vyr. grupės pamokos prasidės rugsėjo 10 d. 7 v.v. Nauj. parapijos patalpose.

• TAUTYBIŲ CENTRAS prašo iki rugsėjo 10 d. siūlyti iš naujai gavusių pilietybę asmenų iškilumus piliečius, kurie bus pagerbti rugsėjo 20 d. įvykstančiame naujų piliečių balijėje. Nominuojamų asmenų pavardes su jų adresais siųsti Nationalities Services Center, 1001 Huron Rd., Cleveland, Ohio 44115.

• SVEIKATOS MUZIEJUJE, 8911 Euclid Ave. šeštadienį rugsėjo 6 d. ir sekmadienį, rugsėjo 7 d. 2:30 val. p.p. bus rodomi filmai apie erdvų kelionių maistą ir Apollo 7 skrydžio spalvotas filmas. Įėjimas nemokamas.

Mokytojai Dainavoje

Rugpiūčio 21-22 dienomis mokytojai išdiskutavo du pranešimus tautinio auklėjimo klausimu. Buvoprieita nuomonės, kad tautiniam auklėjimui yra reikalinga programa ir vadovėlis. Šie abu dalykai yra rengiami.

S. Vaišvilienė patiekė paskaitą "Laisvės ir atsakomybės vystymasis vaikuose". Buvo pastebėta, kad ir lietuviškas jaunimas reikalauja laisvės, bet nenori priimti atsakomybės, kuri eina kartu su laisve.

Londono, Anglijoje lietuvių mokyklos vedėjas p. Kinka su trimis mokyklinio amžiaus amerikiečių vaikais pademonstravo kaip mokyti lietuvių kalbos tuos, kurie nekalba lietuviškai.

Kalbininkas Dambriūnas užbaigė lietuvių kalbos seminarą.

Nemažai laiko buvo skirta klausimui kaip padaryti idomesnius vaikų laikraščius, kad vaikai skaitytų. Sugestijos bus perduotos redaktoriams.

Į stovyklą buvo atvykusi seselė kazimierietė Perpetua, kuri neseniai atšventė 50 metų sukaktį lietuviškojo švietimo darbe. Ta proga seselė buvo įteikta graži knyga.

Rugpiūčio 23 mokytojai turėjo progos išklausyti turiningos prof. J. Pikūno paskaitos "Lemtingi momentai vaiko auklėjime". Po pietų J. Matulaitienė pažvelgė į tautinių šokių ir žaidimų programą lituanistinėse mokyklose. Darbas buvo baigtas simpoziumu apie šeimos ir mokyklos bendradarbiavimą lituanistinio švietimo darbe.

• Paskutinė gegužinė įvyks rugsėjo 14 d., 1 v. p. p. Vlado Dauto sodyboje. Rengia ALT S-gos Clevelando skyrius. Visi lietuviai maloniai kviečiami dalyvauti.

MIRĖ

Alginas A. Stankūnas 1629 E. 49 St., palaidotas rugp. 30 d. Kalvarijos kapinėse. Pamaldos buvo šv. Jurgio bažnyčioje.

Ona Kairait, 15704 Corsica Ave., palaidota antradienį. Pamaldos buvo šv. Jono liuteronų bažnyčioje.

Sekmadienio rytą įvyko uždaramasis posėdis ir mokytojai nenoromis skirstėsi į namus.

Be paskaitų ir diskusijų įvyko literatūrinė valanda, stovyklos laužas, jaunimui ir senimui šokiai. Religine sritimi rūpinosi kunigai Jonas Staškevičius ir H. Šulcas. Penktadienio vakare gamtoje buvo surengtos specialios pamaldos prisiminti Lietuvos laisvės kovotojams.

Kuo rūpinosi susirinkę mokytojai? Tai galima trumpai aptarti sekančiais: prašoma LB apylinkių valdybas aktyviai įsijungti į švietimo darbo talką, kontaktuojant tėvus ir atkreipiant jų dėmesį, jog visi vaikai turi lankyti lituanistines mokyklas. Pabrėžta svarba priešmokyklinio auklėjimo. Atkreiptas dėmesys į angliškai kalbančius lietuvių vaikus ir norima sudaryti sąlygas, kad jie galėtų lankyti tam skirtas klases ar mokyklas. Iškelta skaitybos svarba ir tuo pačiu vaikų bei jaunimo laikraštėlių, kurie iš savo pusės turi prisitaikyti prie jaunimo dvasios ir pasidaryti skaitomi. Buvo nepamiršta naujų metodinių priemonių bei vadovėlių ir varžybų, kuriuos skatintų jaunimą. Jaunimo organizacijos, sporto bei meniniai vienetai yra svarbi pagalbė priemonė tautinio sąmoningumo ugdyme. Turėtų būti atkreiptas dėmesys, kad jų veikla derintųsi su mokyklos darbu. Šiuo metu kai kur organizacijos arba vienetai vaikus atitraukia iš mokyklos skirdami šeštadienius savo susirinkimams bei repeticioms ir išvykoms. Tam atsiekti yra reikalinga ugdyti vieningumą tarp visų lietuvių nežiūrint kur jie bebūtų.

Programą organizavo St. Rudys, Ilna Vaišvilienė, A. Masionis. Ūkio reikalais rūpinosi nenuilstamas J. Tamulis. Be pamintų asmenų dar buvo visa eilė kitų darbininkų, kurie vienu ar kitu prisidėjo prie studijų savaitės pasisekimo.

Nutarta, kad ateinančiais metais įvyks studijų savaitė Dainavoje, kuriai programą sudarys komisija vadovaujama Vysk. M. Valančiaus mokyklos vedėju Pr. Jogos. (pj)

1969 M. RUGSĖJO 27 D.

DAINUOJANTI ŽYMANŲ ŠEIMA

KONCERTUOS CLEVELANDE

DIRVOS RENGIAMAME VAKARE

VAKARAS ĮVYKS ŠV. JURGIO PARAPIJOS SALĖJE.

PO KONCERTO ŠOKIAI, GROJANT GERAM ORKESTRUI.

VEIKS TURTINGAS BUFETAS.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

MIRĖ DR. ADOMAS LASKAUSKAS

Rugpiūčio 24 d. mirė ALT S-gos Baltimorės skyriaus garbės narys dr. Adomas Laskauskas, sulaukęs 82 metų amžiaus.

Nepriklausomoje Lietuvoje tarnavo kariuomenėje karo gydytoju ir pasižymėjo, kaip savivaldybininkas ir visuomenės veikėjas.

1944 m. pasitraukė iš Lietuvos ir 1949 m. atvykęs į JAV apsigyveno Baltimorėje, kur tuoj gyvai įsijungė į ALTS-gos veiklą.

Palaidotas rugpiūčio 27 d.

Liko sūnus Kęstutis su šeima.

• DIRVOS NOVELĖS konkursui gauta P.A. Lumėslunkio slapyvardžiu pasirašyta novelė "Kūrybos pradžios ir pabaigos priežastys -- moterys".

Primename, kad novelės konkursui rankraščiams atsiųsti galutinas terminas yra 1969 m. spalio 1 d.

• JUOZAS ir GALINA MATIUKAI, gyv. Woodhavene, N.Y., atsiuntė

25 dol. paremti Česlovo Gedgaudo veikalo "Mūsų praeities beieškant" išleidimą.

Už paramą nuoširdžiai dėkojame.

• J. ADOMAITIS, gyv. Chicagoje, siųsdamas 10 dol. "Mūsų praeities beieškant" knygos prenumeratos sąskaiton, rašo: "Prie progos pasakykite p. Č. Gedgaudi, kad išleistų kuo gražiau, kuo daugiausiai ir stipriai argumentuotą knygą mūsų priešų atkirtimui. Ką žin kodėl Č. Gedgaudas, rašydamas tiesą, susilaukė priešų ir nuostabu, tarp mūsų mokslo vyrų, kurie turėtų būti dėkingi, džiaugtis ir bendradarbiauti. Perduokit jam mūsų prasčiokių žodį: tegu dirba ir neatboja..."

• PEDAGOGINIAME LITUANISTIKOS INSTITUTE mokslas pradėdamas rugsėjo 13, šeštadienį, 9 val. ryto. Ši semestrą dėstomi šie kursai: rašyba bei skyryba (D. Velička), lietuvių kalbos istorija (K. A. Girvilas), literatūros dėstymo metodika ir mokyklinė praktika (A. Dundulis, N. Janku-

SUSITIKIMAS TABOR FARMOJE

PLB valdybos buv. pirmininkui a.a. Juozui Bačiūnui rūpėjo artimi ryšiai su lietuvių spauda ir radiju. Ryšiams palaikyti jis turėjo dėkingas galimybes. 1964 birželio 6-7 jis buvo sukvietęs spaudos ir radijo žmones į savo Tabor Farmą. Visi pakviestieji buvo jo svečiai, ir susitikimas paliko malonių atsiminimus. Bačiūnas susitikimą norėjo paskirti šiais metais. Deja, visus jo planus nutraukė mirtis.

Tai, ką planavo buv. Pirmininkas, dabar nori įvykdyti jo darbų tęsėjai -- dabartinė PLB valdyba. Sąlygas sudaro naujasis Tabor Farmos šeimininkas inž. V. Adamkus su savo ponija. Kadangi vietų skaičius ribotas, ir šiuo atveju svečiai kviečiami individualiai. Be mūsų spaudos ir radijo darbuotojų, susitikime taip pat dalyvaus PLB valdybos nariai ir JAV LB bei Kanados LB centrinių institucijų atstovai. Tikimasi susitikime taip pat turėti mūsų veiksmų pirmininkus.

Susitikimo tikslas -- pabendrauti ir visiems

tė-Užubalienė), Lietuvos istorijos problemos (V. Liulevičius), realizmas, simbolizmas, impresionizmas ir jų atgarsiai lietuvių literatūroje (D. Velička).

• JULIJA PLEIRYTĖ rugsėjo 6 d. susituokia su Vytautu Kasniūnu, jr. Vestuvių puota įvyks Congress Inn salėje Chicagoje. Abu jaunieji yra aktyvūs skautai, Studentų sąjungos nariai ir Korpl. Neo - Lithuania senjorai. Vytautas Kasniūnas, jr. yra Lituanus žurnalo fondacijos pirmininkas.

PHILADELPHIA

"LITHUANIA 700 YEARS" platinimas Philadelphiaje vyksta labai sėkmingai. Veikalą išigijo bankininkas Charles S. Cheleden -- tautinių idėjų rėmėjas, advokatai: Anthony W. Novositis, Alphonsus R. Romeika, Stanley F. Mankas, kuris rašo: "I am sure that I will enjoy reviewing this history as soon as I have an opportunity to read it". Taip pat išigijo Anicetas Meškauskas, Br. Vigelis, Br. Valius, P. Mitalas ir eilė kitų. Veikalą platina Algirdas Jonys. Reikia pažymėti, kad A. Jonys yra išplatinęs amerikiečių ir lietuvių tarpe knygos "Palik ašaras Maskvoje" virš 100 egzempliorių.

mums rūpimais reikais pasikalbėti. Bus taip pat prisimintas bei pagerbtas PLB valdybos buv. pirmininkas a.a. Juozas Bačiūnas ir simpoziumų būdu svarstomi du klausimai -- lietuviški mūsų uždaviniai Lietuvių Bendruomenės rėmuose bei lietuviško darbo talka jaunosios mūsų kartos. Šiam tikslui kviečiami mūsų jaunimo organizacijų atstovai.

Susitikimo pradžia -- 1969 rugsėjo 13 d. ryto 11 val. Susitikimui skiriamos dvi dienos -- rugsėjo 13 ir 14, šeštadienis ir sekmadienis.

PLB inf.

• DR. V. VARDYS, Oklahomos profesorius, su šeima grįžo iš Muencheno. Vokietijos. Jis taip pat yra Rytų Europos Instituto direktorius Muenchene ir ten važiavo kas vasarą. Šiemet jis lankėsi Rumunijoje tuo metu, kai kraštą vizitavo JAV prezidentas.

• MUZ. BRONIUS JONUŠAS ir ponija, gyvenę Omahoje, šiuo metu atostogauja Europoje. Buvo nuvykę į Suomiją, kur susitiko su sūnumi, nesimamę 25 metus.

NEW YORK

• BATUNas išleidžia 50,000 informacinių lapelių apie Molotovo - Ribbentropo paktą. Tie lapeliai bus dalinami gatvėse prie Jungtinių Tautų New Yorke demonstracijos dieną, rugsėjo 20.

• GINTARAS KAROSAS Bostone organizuoja lietuvių grupę, kuri su savo pagamintais plakatais rugsėjo 20 d. atvykta į New Yorką dalyvauti manifestacijoje -- protesto demonstracijoje prie JT.

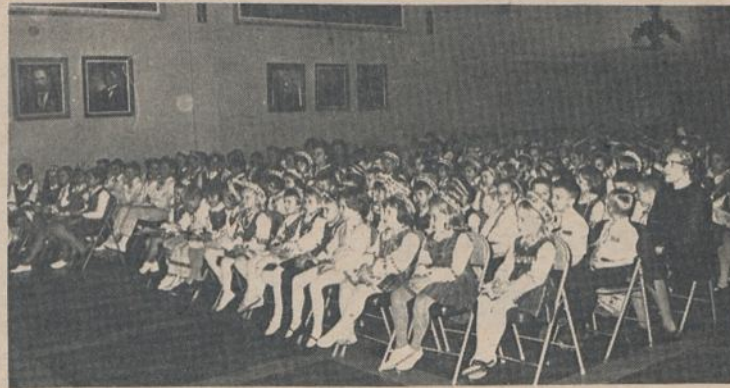
• BATUNas niekad nesitikėjo tokio susidomėjimo tarp pabaltiečių dėl ruošiamos demonstracijos prie Jungtinių Tautų New Yorke. BATUNas ištaigos telefonas (212-828-2237) yra labai apkrautas, ypač vakarais, nes aptarnauja visas tris Pabaltijo tautas. Jeigu ištaigos telefono linija užimta, informacijų reikalu tada skambinkit tiesiog BATUNo Vykdomajam Pirmininkui Kęstutui Miklui (516) 935-0896.

• J. BUDRIO, buv. Lietuvos gen. konsulo, penkerių metų mirties sukakties proga šeštadienį, rugsėjo 6 d. 9 v. ryto Viešpaties Atsimainymo parapijos bažnyčioje Maspeth bus laikomos pamaldos.

• DAIL. ADOMAS GALDIKAS, ilgesnį laiką sirgęs, rugpiūčio 22 d. paguldytas į ligoninę.

• BATUNui yra labai reikalinga piniginė parama šios demonstracijos rengimo išlaidoms padengti. BATUNas tiki, si susilaukti paramos iš visuomenės ir iš organizacijų. Aukos siųsti UNITED BALTIC APPEAL vardu, 2789 Schurz Ave., Bronx, N.Y. 10465.

Skaitykit ir platinkit DIRVĄ

Kristijono Donelaičio lituanistinių mokyklų dalis mokinių ir svečių stebi programą. Mokyklos mokslo metus pradeda š.m. rugsėjo mėn. 6 d. Francis M. McKay mokyklos patalpose 6901 So. Fairfield Ave., Chicagoje.

V. Noreikos nuotrauka

CHICAGO

PRADEDAMA MOKSLO METUS

Kristijono Donelaičio lituanistinės mokyklos Chicagoje vienuoliktosios mokslo metus pradeda š.m. rugsėjo mėn. 6 d. Francis M. McKay valstybinės mokyklos patalpose, 6901 So. Fairfield Ave., nuo 9 val. iki 1 val. po pietų mokinių registracija.

Mokyklose veiks: vaikų darželis (parengiamasis skyrius), šeši žemesniosios mokyklos skyriai, V-ji, VI-ji, VII-ji ir VIII-ji aukštesniosios mokyklos klasės.

Į darželį (parengiamąjį skyrių) priimami vaikai pilnų penkerių metų ir tie, kuriems penki metai suais 1970 m. sausio mėn. 1 d.

Į V-tąją aukštesniosios mokyklos klasę priimami mokiniai išėję LB nustatytą žemesniosios mokyklos programą ir pristatę baigimopazymėjimą arba išlaikę įstojamuosius egzaminus. Egzaminai bus rugsėjo mėn. 6 d. Francis M. McKay mokykloje 10 val. rytą. Mokiniams kurie yra baigę K. Donelaičio

Žemesniąją Mokyklą, įstojamųjų egzaminų į V-tąją klasę laikyti nereikės.

Visi mokiniai gavusieji pataisas, turi registracijos dieną, rugsėjo 6 atvykti į mokyklą ir nuo 10 val. ryto laikyti pataisų egzaminus. Mokinių vasaros darbai bus patikrinti rugsėjo mėn. 13 d. pamokų metu.

Registracijos metu bus galima išgity reikiamus vadovėlius, lietuvių aplinkos ir Lietuvos pažinimo pratimus bei sąsiuvinius.

Tėvų Komiteto nutarimu visi tėvai prašomi registracijos dieną imokėti bent pusę mokslo lapinių nuo kiekvieno vaiko.

Reguliarios pamokos mokykloje prasidės rugsėjo mėn. 13 d. 9 val. ryto. Apie tikybos pamokas bus pranešta vėliau.

Dėl smulkesnių informacijų Žemesniosios mokyklos reikalais kreiptis pas mokytoją Ireną Bukaveckienę, telef. PR 8-3320, o Aukštesniosios pas mokytoją Danutę Bindokienę, telef. 925-3850.

Julius Širka
Mokyklų vėdėjas

IŠKILMINGAI BAIGTAS VYČIŲ SEIMAS

Keturias dienas trukęs Lietuvos vyčių 56-tasis metinis seimas Newarko baigtas sekmadienį, rugpiūčio 24, iškilmingu banketu Robert Treat viešbutyje. Vyčių kasmet skiriamas medalis "Friend of Lithuania" šiemet įteiktas kongresm. P.W. Rodino, Jr. Banketo metu dainavo Žibuoklių sekstetas, vadovaujamas Liudo Stuko.

Banketą pradedant, maldą sukalbėjo kun. P. Žemeikis, toliau visam banketui vadovavo Irena Vebkaitienė. Sveikinimo kalbas pasakė vysk. V. Brizgys, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis. Medaliai įteikimą pravedė Lietuvos reikalų garbės pirmininkas kun. J. Jutkevičius. Jis išspūdingoje kalboje išryškino visus momentus, kodėl šis medalis skiriamas. Kongresm. P.W. Rodino, Jr. gražiai padėkojo už medalį ir pasakė išspūdingą kalbą apie laisvės ir demokratijos prasmę.

Taip pat buvo įteikti įvairūs vyčių medaliai, pakeliant juos į aukštesnį laipsnį.

Banketas baigtas maldą, kurią sukalbėjo Tėv. J. Liauba, ir vyčių himnu.

Vyčių seimas praėjo labai darbingoje nuotaikoje. Viso buvo delegatų apie 150. Su svečiais apie 200. Penktadienio vakare surengtas koncertas, šeštadienio vakare -- seimo balius, sureng-

tas vyčių steigėjo M. Norikūno 100 metų gimimo minėjimas ir išrinkta nauja valdyba. Pirmininku perrinktas dr. Jokūbas Stukas.

ŠAULIŲ SUVAŽIAVIMAS DETROITE 1970 M.

1970 m. balandžio 25-26 dienomis Detroito, Lietuvių Namuose įvyks JAV ir Kanados šaulių (LŠST) suvažiavimas. Tarp kitų darbotvarkės klausimų (kuri bus paruošta vėliau), įvyks LŠST centro valdybos rinkimai.

Ruošiama iškili, įdomi ir meniškai vertinga programa. Detroito lietuvių organizacijos bei draugijos maloniai prašomos tuo nurodytomis dienomis jokių parengimų neruošti. (mg)

WANTED AT ONCE 1ST CLASS SKILLED SHEET METAL FINISHERS

Processing company needs qualified FULL and PART TIME men to work on automotive sheet metal repairs. \$3.91 per hour, plus full company benefits.

Export Processing Co.
Apply 19925 Hoover Rd. or call Mr. Guilbault, (313) 371-6400. (68-74)

Wanted 1st Class Skilled TOOL ROOM -- MACHINISTS SHEET METAL MEN MACHINE ASSEMBLERS Steady employment, overtime, Excellent pay and fringe benefits. LINK ENGINEERING CO. 13840 Elmira Detroit, Mich. (65-71)

A. A.

PETRONĖLEI SVILIENEI

mirus, sūnų aviacijos majorą Alfonso Svilą ir šeimą šioje skausmo valandoje užjaučiame ir drauge liūdime

Mačiuliai ir Laskauskai

Tėviškės laukų mielam kaimynui ir prieteliui

A. A.

Dr. ADOMUI LASKAUSKUI

mirus, sūnui Kęstučiui, jo šeimai, seserims, broliui ir giminėms Amerikoje ir Lietuvoje reiškiamo mūsų nuoširdžią užuojautą.

Nuliūdę Anykštėnai
Aleksandra Šlenienė ir sūnūs
Ida ir Balys Karazijai

A. A.

BRONIUI ČEPULIUI

mirus, jo žmonai Rozalijai, dukrai Darijai Dragūnienei su šeima ir sūnui Algirdui reiškiamo nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

S. A. Lileikiai
M. Mačys
R. A. Valinskai

A. A.

Pulk. LEONUI ŠILINGUI

mirus, sūnų Stasį ir jo šeimą nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Albina ir Vytautas Bakūnai